

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

PLAN

ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

ZAWIDÓW

NA LATA

2010-2016

Marzec 2010

Projekt jest finansowany z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich
2007-2013

Zlecniodawca:

Gmina Miejska Zawidów
Pl. Zwycięstwa 21/22
59-970 Zawidów
tel. 075 778 82 82
fax 075 778 82 05
e-mail: umzawidow@wp.pl
[http:// miasto.zawidow.sisco.info](http://miasto.zawidow.sisco.info)

Koordynator opracowania:

mgr Aleksandra Korzeniewska

Wykonawca:

Business Mobility International Spółka z o.o.
ul. Drewsa 4E
61 – 606 Poznań
tel/fax (061) 825 78 60
e-mail: office@bm-intl.2com.pl

Biuro główna:

Business Mobility International Spółka z o.o.
al. 3-go Maja 11
76-200 Słupsk
tel. (0 59) 8 456 301-302
fax.(0 59) 8 456 303
e-mail: office@bm-intl.2com.pl
[http:// www.bmintl.com](http://www.bmintl.com)

SPIS TREŚCI:

SPIS TREŚCI:.....	3
WSTĘP	5
1. METODOLOGIA.....	6
2. RAPORT O STANIE	8
2.1. MIEJSCOWOŚĆ ZAWIDÓW	8
2.2. SYNTETYCZNA CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	11
2.2.1. Położenie	11
2.2.2. Miejscowość w statystyce	12
2.2.3. Struktura użytkowania i własności gruntów w Zawidowie.....	12
2.2.4. Struktura wieku	14
2.2.5. Gospodarka	15
2.2.6. Rolnictwo	16
2.2.7. Bezrobocie.....	17
2.2.8. Oświata	18
2.2.9. Ochrona zdrowia.....	19
2.2.10. Kultura.....	19
2.2.11. Sport i wypoczynek.....	21
2.2.12. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	23
2.2.12.1. Transport i komunikacja	23
2.2.12.2. Telekomunikacja	24
2.2.12.3. Zaopatrzenie w ciepło.....	24
2.2.12.4. Zaopatrzenie w gaz.....	24
2.2.12.5. Zaopatrzenie w wodę.....	24
2.2.12.6. Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków.....	25
2.2.13. Gospodarka odpadami	26
2.2.14. Zasoby przyrodnicze, środowiskowe i stan środowiska.....	27
2.2.14.1 Obszary zasobowe.....	27
2.2.15. Zasoby kulturowe i historyczne	28
3. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW	32
4. ANALIZA SWOT.....	33
5. OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW.....	38
6. WIZJA I MISJA MIEJSCOWOŚCI	40
7. ANKIETY POGLĄDOWE.....	45
8. DIAGNOZA STANU.....	49
9. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO	51
10. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA (INWESTYCJE)	52
10.1. GOSPODARKA	53
10.2. INFRASTRUKTURA	54
10.3. SPOŁECZNOŚĆ.....	55
11. WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW	56
11.1. KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU	56
12. CELE STRATEGICZNE I CELE NIEZBĘDNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA	58
13. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY.....	60
14. OPIS ZADAŃ WSKAZANYCH DO DOFINANSOWANIA W RAMACH DZIAŁANIA „ODNOWA I ROZWÓJ WSI” PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013	63
14.1. MODERNIZACJA STRAŻNICZY – UTWORZENIE MIEJSCA SPOTKAŃ WIELOPOKOLENIOWYCH (W TYM UTWORZENIE GALERII MIEJSKIEJ POŚWIĘCONEJ PAMIĘCI JAKOBA BÖHME).....	63
14.2. BUDOWA BOISK WIELOFUNKCYJNYCH	66

14.3.	BUDOWA PLACU ZABAW.....	69
14.4.	REWITALIZACJA PARKU IM. JAKOBA BÖHME.....	72
14.5.	MODERNIZACJA OŚRODKA KULTURY.....	75
14.6.	BUDOWA ŚCIEŻEK ROWEROWYCH.....	77
15.	WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW.....	80
16.	MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW.....	81
17.	PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW.....	82
18.	WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW.....	83

WSTĘP

Podstawą rozwoju miejscowości Zawidów jest dokument pn. „Plan Odnowy Miejscowości Zawidów”, który określa misję, cele i kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2010 - 2016. Dokument ten poddany ocenie mieszkańców, a następnie zatwierdzony przez Radę Miejską zawiera również wariant rozwoju.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego. Obowiązek opracowania planu wynika z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, który oparty jest na środkach Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji mających poprawić komfort życia lokalnym społecznościom.

Zapisy „Planu Odnowy Miejscowości Zawidów” są spójne z Narodową Strategią Spójności, ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020 oraz Strategią Rozwoju Miasta Zawidów. Cele i działania zaproponowane w omawianym opracowaniu nawiązują do dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

W dalszej części opracowania przedstawiono analizę SWOT, wybrano misję, cele i kierunki działania oraz Wieloletni Plan Inwestycyjny dla miejscowości Zawidów.

Dodatkowym czynnikiem mającym wpływ na ostateczny kształt dokumentu jest „Raport o Stanie Miejscowości Zawidów” zawierający podstawowe informacje o miejscowości. Raport został opracowany wg wcześniej przygotowanego schematu przy udziale pracowników Urzędu Miejskiego w Zawidowie i mieszkańców miejscowości Zawidów.

1. METODOLOGIA

„Plan Odnowy Miejscowości Zawidów” opracowano przyjmując za podstawę wyniki debaty strategicznej organizowanej metodą aktywnego planowania strategicznego.

Przeprowadzono jedną debatę z udziałem liderów lokalnych, reprezentujących mieszkańców miejscowości Zawidów i pracowników Urzędu Miejskiego w Zawidowie.

Sesja strategiczna odbyła się w dniu 11.06.2008 roku, a jej zadaniem było zidentyfikowanie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach życia społeczno – gospodarczego oraz wyznaczenie wariantu rozwoju miejscowości.

Na podstawie wypracowanej **analizy SWOT**, która przedstawia **silne strony** (wewnętrzne) miejscowości, **słabe strony** (wewnętrzne), **szanse** (zewnętrzne) i **zagrożenia** (zewnętrzne) odpowiedziano na pytanie:

Co należy zrobić, albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony miejscowości i zniwelować zagrożenia?

Na podstawie tak postawionego pytania przygotowano kilkanaście celów opierając się na wcześniej wybranych w wyniku dyskusji słabych stronach i zagrożeniach.

Podobnie pracowano przy budowaniu celów określonych na podstawie mocnych stron i szans. Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach życia społeczno - gospodarczego.

Przyjęto, że winny zostać wyróżnione trzy cele pierwszorzędne, bez których dana miejscowość nie może się rozwijać oraz, o ile to możliwe, trzy cele drugorzędne, które przyspieszają rozwój danego obszaru społeczno-gospodarczego.

W ten sposób wynikiem konsultacji po debacie strategicznej było wypracowanie kilkunastu celów w trzech obszarach: Infrastruktura, Społeczność, Gospodarka oraz określenie wybranego wariantu rozwoju.

Jednocześnie mieszkańcy zgłaszając inwestycje niezbędne do realizacji na terenie swojej miejscowości poprzez dyskusję i anonimowe głosowanie dokonali ich hierarchizacji pod kątem ich niezbędności dla podniesienia poziomu życia mieszkańców Zawidowa. Wynik

głosowania miał bezpośredni wpływ na hierarchizację celów i kierunków (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego.

Ponadto dla stworzenia lepszych podstaw do oceny sytuacji społeczno - gospodarczej w miejscowości Zawidów przeprowadzono ankietę, której celem była ocena komfortu życia mieszkańców oraz ocena trendów w życiu społeczno – gospodarczym na przestrzeni ostatnich lat. Wyniki tej ankiety poprzedziły bezpośrednio analizę SWOT.

2. RAPORT O STANIE¹

2.1. *Miejscowość Zawidów*

Miasto Zawidów leży w południowo-zachodniej części woj. dolnośląskiego, na Pogórzu Izerskim na wysokości 247 m n.p.m. Usytuowane jest częściowo na wzgórzu, częściowo w dolinie potoku zwanego Kocim. Od południa graniczy z czeskimi Habarticami, od zachodu w bliskiej odległości od miasta rozciąga się granica z Niemcami.

Graniczne usytuowanie miasta miało decydujący wpływ na jego historię. Na przestrzeni wieków przynależało ono do państw, księstw bądź prowincji takich jak: Czechy, Polska, Brandenburgia, Śląsk, Prusy. Na przełomie V i VI wieku obszar, na którym położone jest obecnie miasto Zawidów, zasiedlony został przez słowiańskie plemiona serbsko - łuzyckie, o czym poświadczająby znaleziska ceramiki słowiańskiej z ok. 1000 r.

Ludność zamieszkująca ów gród poddana została chrystianizacji najprawdopodobniej jeszcze w X wieku. Już w końcu XII wieku obszar obejmujący późniejsze miasto Zawidów podlegał jurysdykcji biskupstwa w Miśni i do połowy XIII wieku był własnością biskupstwa. Jednak już w roku 1278 król czeski Ottokar II oddał w lenno posiadłość Zawidów rodzinie von Biberstein za 800 srebrnych talarów. Od tego momentu posiadłość zmieniła nazwę na Frydlandt – Seideberg (Zawidów). Przejście posiadłości Frydlandt - Zawidów we władnię rodziny Bibersteinów, łączyło się z upadkiem grodu. Bezpośrednią przyczyną takiego stanu rzeczy było przeniesienie rezydencji pańskiej do pobliskiego Frydlandu i wybudowanie tam zamku (1252r.). Przez Zawidów przebiegał jeden szlak handlowy, podczas gdy przez Frydlandt dwa, jeden łączył Brandenburgię z Pragą i drugi łączący Frydlandt z „via regia” przez Leśną.

Przyznanie praw miejskich datuje się na podstawie dokumentu z 1396 roku - w dokumencie stwierdza się oddanie połowy miasta w lenno. Prawa miejskie otrzymał Zawidów z inicjatywy Pana v. Bibersteina na prawie niemiecko - magdeburcko - zgorzeleckim.

Po śmierci Bibersteina (1558) Zawidów został sprzedany baronowi Friedrichowi von Redern za cenę 40 tys. talarów. Linia włodarzy von Redern zasłużyła się dla rozwoju miasta poprzez m.in. nadanie mu licznych przywilejów. W roku 1622 dobra frydlandzkie zakupił za sumę 150 tysięcy guldenów ówczesny wódz wojsk carskich Albrecht Wezel. Natomiast

---

¹ Opracowano na podstawie informacji z Urzędu Miejskiego w Zawidowie.

posiadłość Zawidów przypadła baronowi Christianowi von Notitz i w tenże sposób bezpowrotnie rozpadł się związek terytorialny i polityczny Frydlandu z Zawidowem.

Rok 1626 rozpoczął 68 letnie panowanie na ziemi Zawidowskiej hrabiowskiej rodziny von Nositzt. Hrabia Otto v. Nostitz z miastem był w nieustannym konflikcie, nakładając na niego rozmaite powinności i umniejszając przywileje. Owe zatargi spowodowały, że jego następca Ferdynand Leopold dopiero po dłuższym czasie panowania uzyskał hołd od miasta.

Przez kolejne dwa stulecia posiadłość Zawidów nadal stanowiła przedmiot targu między różnymi księstwami. Z biegiem czasu dopiero właściciele dóbr zawidowskich nabierali coraz większej samodzielności. Posiadali sądownictwo wyższe w przypadkach lennych, cywilnych, kryminalnych, mieli prawo konsystorialne i sądownictwo duchowe. Mogli kierować osadnikami i nadawać im przywileje, zbierać podatki z miasta i podległego mu obszaru. Dopiero na początku XIX wieku te szerokie prerogatywy zostały zniesione.

Po odłączeniu się Frydlandu i z początkiem rządów Nostitzów, posiadłość obejmowała następujące miejscowości aż do początku XIX wieku: Stary Zawidów, Wrociszów Dolny, Wrociszów Górny, Ostróżno, Habartice, Skiba, Rybarzowice.

Niewątpliwie istotną przyczyną decydującą o powstaniu miasta Zawidowa była gwałtowna kolonizacja terenów niezamieszkałych, jak również przypadająca na lata 1230-1260 nowa kolonizacja okolicznościowych wsi na prawie niemieckim. Miasta położone przy głównym szlaku handlowym „via regia” (Zgorzelec, Lubań) mimo ciągłej rozbudowy nie nadążały z zaspokajaniem swoją produkcją rzemieślniczą potrzeb nowo powstałych wsi. Stąd zaistniała potrzeba zakładania nowych osad miejskich odciążających większe ośrodki. Do takich ośrodków należał m.in. Zawidów – miasto nieobronne, którego grono mieszkańców stanowili rzemieślnicy, rolnicy i rycerstwo. Ów rzemieślniczy charakter tych miast utrzymywał się przez całe stulecia.

Przez miasto nie przechodziła główna droga handlowa, nie posiadało ono więc prawa składu, ani też komory celnej. Brak podstawowych przywilejów nie przyczynił się do szybkiego rozwoju miasta. Rzemieślnicy wykonywali swoje towary na zamówienie, nie mając możliwości sprzedaży nadwyżek. Mieszczanstwo Zgorzelca przez znaczny okres czasu skutecznie blokowało uzyskanie przywilejów handlowych przez sąsiednie konkurujące ze sobą miasta. Na tym tle stale dochodziło do kryzysów i zatargów. Mimo to w Zawidowie wytworzył się korzystny klimat gospodarczy, spowodowany rozbudową gospodarki folwarcznej. Wcześniej niż w sąsiednich miasteczkach rozwinęły się w Zawidowie korporacje cechowe m.in. kowali, piekarzy i sukienników. Niebagatelną rolę dla dynamiki gospodarczej odegrało nadanie przywilejów mieszkańcom. Najwcześniej otrzymało miasto prawo wolnego

handlu solą (1552). W roku 1591 cesarz Rudolf II (na prośbę Melchiora von Redern) przyznał miastu kolejne przywileje: targu tygodniowego i wolnej sprzedaży piwa, wina i wódki. W Zawidowie na mocy przywileju było 48 domów uprawnionych do warzenia piwa. W roku 1770 powstało stowarzyszenie piwiarzy.

Napływ ludności czeskiej, głównie sukienników sprawił, iż Zawidów stał się znacznym ośrodkiem włókienniczym. W pierwszej połowie XVIII wieku na 322 mieszkańców ponad 100 osób stanowili sami sukiennicy. Sukno w Zawidowie produkowano jeszcze w roku 1817. W owym czasie powstały dalsze korporacje rzemieślnicze: cech szewski, rzeźniczy, krawiecki, stolarski, zduński, szewski, cukierniczy. Prężnie działali także tkacze lnu, których w Zawidowie pod koniec XVII wieku było 45.

Pod koniec XVIII wieku nastąpił powolny upadek rzemiosł, spowodowany zachodzącymi w Europie przemianami gospodarczymi. Małe warsztaty rzemieślnicze nie wytrzymały konkurencji powstających manufaktur oraz fabryk.

Już pod koniec XVIII wieku i na początku XIX powstały w Zawidowie manufaktury takie jak: browar, słodnia, cegielnia miejska, która będąc od początku własnością miasta zasilala znacząco jego kasę. Istniały również małe manufaktury: wyrabiająca piece, oraz manufaktura wyrobu papierosów Gerste'go. Ponad to pod koniec XVIII wieku powstały w Zawidowie młyny wodne i wiatraki oraz folusz sukiennicza zbudowana w 1780 roku. Gwałtowny rozwój miasta nastąpił wraz z powstaniem fabryk w Zawidowie oraz poprowadzeniem linii kolejowej ze Zgorzelca przez Zawidów - Frydlandt do Pragi w 1875 roku.

Wraz z intensywnym rozwojem przemysłu w drugiej połowie XIX i na pocz. XX wieku kwitło również miasto Zawidów. Po poprowadzeniu w 1875 linii kolejowej miasto rozwijało się w kierunku nowego dworca, odległego o 3 km od centrum. W latach 1875-1912 powstało tam osiedle, przeważnie wiejskich willi bogatszego mieszczaństwa.

W 1910 roku założono w całym mieście wodociąg i kanalizację, w 1914 roku z kolei nastąpiła elektryfikacja miasta. Kilka lat wcześniej wybrukowano rynek. W okresie międzywojennym wybudowano pocztę, remizę straży pożarnej, a także przebudowano szkołę i ratusz.

2.2. Syntetyczna charakterystyka miejscowości

2.2.1. Położenie

Miasto Zawidów położone jest w zachodniej części województwa dolnośląskiego, na terenie powiatu zgorzeleckiego i gminy miejskiej Zawidów. Graniczy z administracyjnym obszarem gminy Sulików, a od południa przylega doń odcinek granicy państwowej z Republiką Czeską.

Natomiast pod względem geograficznym miejscowość położona jest na Pogórzu Izerskim, we wschodniej części Obniżenia Zawidowskiego. Mikroregion ten jest obniżeniem tektonicznym odwadnianym przez rzekę Witkę będącą prawobrzeżnym dopływem Nysy Łużyckiej.

W latach 1975 - 1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa jeleniogórskiego.

Rysunek 1 Położenie Zawidowa w powiecie zgorzeleckim

Źródło: www.gminy.pl

2.2.2. Miejscowość w statystyce

Tabela 1 Miejscowość w statystyce

WYSZCZEGÓLNIENIE	MIEJSCOWOŚĆ (powierzchnia w ha)
Powierzchnia w ha	607 ha
Stan ludności ogółem, w tym:	4463
kobiety	2334
mężczyźni	2129
Urodzenia żywe ogółem	45
Zgony ogółem	44
Przyrost naturalny	1
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	898
Ludność w wieku produkcyjnym Kobiety (18-59 lat) / Mężczyźni (18-64)	2977 K 1459/M 1518
Ludność w wieku poprodukcyjnym Kobiety (60 lat i więcej) / Mężczyźni (65 lat i więcej)	588 K 419/M 169

Źródło: Urząd Miejski w Zawidowie

2.2.3. Struktura użytkowania i własności gruntów w Zawidowie

Powierzchnia miasta Zawidów wynosi **607 ha**. W obszarze miejscowości ponad 34% gruntów ornych stanowią najlepsze gleby (I klasa bonitacji), 13,2% gruntów ornych stanowią gleby o średniej kulturze (grunty IVa i IVb klasy bonitacji). Ponad 21% całości użytków rolnych stanowią łąki. Tereny mieszkaniowe, przemysłowe i inne zabudowane zajmują ok. 7,2 % całkowitej powierzchni miasta.

Tabela 2 Struktura gruntów według klas bonitacyjnych w m. Zawidów

WYSZCZEGÓLNIENIE	MIEJSCOWOŚĆ (powierzchnia w ha)
Powierzchnia miejscowości ogółem, w tym:	607
Użytki rolne ogółem, w tym:	417
Grunty orne, w tym:	272
Grunty klasy I	93
Grunty klasy II	2

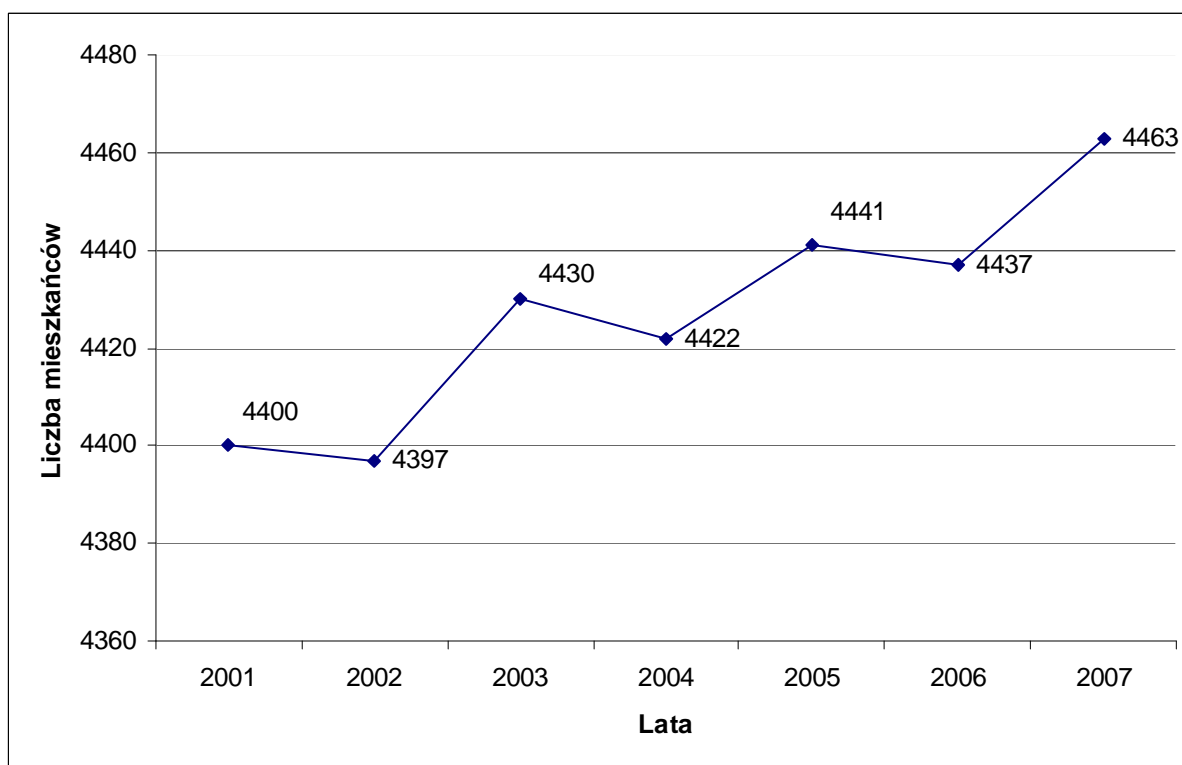
WYSZCZEGÓLNIENIE	MIEJSCOWOŚĆ (powierzchnia w ha)
Grunty klasy III a	11
Grunty klasy III b	8
Grunty klasy IV a	24
Grunty klasy IV b	12
Grunty klasy V	0,5
Grunty klasy VI	0,5
Grunty klasy VI z	0,5
Sady	2
Łąki	89
Pastwiska	42
Lasy i grunty leśne	34
Grunty zadrzewione i zakrzewione	12
Grunty pod wodami stojącymi	0
Grunty pod wodami płynącymi	7
Grunty pod rowami	3
Użytki kopalne	0
Tereny komunikacyjne - drogi	38
Tereny komunikacyjne - tereny kolejowe i inne	11
Tereny mieszkaniowe, przemysłowe i inne zabudowane	44
Tereny niezabudowane	8
Tereny zielone i rekreacyjne	10
Tereny różne	16
Nieuzytki	8

Źródło: Urząd Miejski w Zawidowie

2.2.4. Struktura wieku

Miasto Zawidów zamieszkuje **4 463** mieszkańców (stan na 31 grudnia 2007 r.). Na przestrzeni ostatnich lat liczebność ludności zamieszkującej miejscowość Zawidów uległa licznym wahaniom. Największy wzrost liczebności mieszkańców nastąpił na przełomie lat 2002/2003 kształtując się na poziomie 33 osób. W stosunku do danych z roku 2001, wg których teren miejscowości zamieszkiwały 4400 osoby, liczba społeczności lokalnej wzrosła do końca 2007 roku o 63 osoby.

Wykres 1 Liczebność ludności miejscowości Zawidów w latach 2001 – 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji uzyskanych w Urzędzie Miejskim w Zawidowie

Przekrój statystyczny struktury ludności na terenie miasta Zawidów przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 3 Struktura procentowa ludności w gminie miejskiej Zawidów

przedziały wieku w latach	Gmina Miejska Zawidów	
	ogółem	% ogółu populacji
do 19	1052	23,57%
20-29	801	17,95%
30-39	604	13,54%
40-49	636	14,25%
50-59	657	14,72%
60-64	222	4,97%
powyżej 64	491	11,00
Razem	4463	100%

Źródło: Urząd Miejski w Zawidowie

Analizując strukturę wiekową ludności zamieszkującej teren miejscowości Zawidów zaobserwować można, że wśród mieszkańców dominuje ludność w wieku do 19 lat, stanowiąc 23,57% społeczności lokalnej ogółem. Najmniejszy odsetek (4,97%) stanowią osoby w wieku od 60 do 64 lat.

Tabela 4 Struktura ekonomiczna ludności w gminie miejskiej Zawidów

Grupy funkcjonalne	Gmina Miejska Zawidów	
	ogółem	% ogółu populacji
wiek przedprodukcyjny	898	20,12%
wiek produkcyjny	2977	66,70%
wiek poprodukcyjny	588	13,18%
Razem:	4463	100%

Źródło: Urząd Miejski w Zawidowie

Struktura ekonomiczna ludności w miejscowości Zawidów wskazuje, że najwyższy odsetek ludności (66,70%) stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym, następnie osoby w wieku przedprodukcyjnym (20,12%). Udział osób w wieku poprodukcyjnym w Zawidowie stanowi 13,18%.

2.2.5. Gospodarka

Wśród podmiotów gospodarczych, prowadzących swoją działalność na terenie miasta Zawidów największy odsetek stanowią przedsiębiorstwa z branży handlowej, transportowej (największa dynamika wzrostu) oraz budowlanej.

Aktywna polityka władz samorządowych w stosunku do kapitału zagranicznego istotnie wpływa na ożywienie gospodarcze i tym samym rozkwit małych i średnich inicjatyw inwestycyjnych, zwłaszcza w sferze produkcji, handlu, transportu, branży budowlanej i usługowej. W mieście sukcesywnie przybywa przedsiębiorców inwestujących w nowoczesne i dochodowe gałęzie przemysłu, zwłaszcza elektronicznego. Miasto stwarza również przyjazny klimat dla przedsiębiorczości z innych sektorów, szczególnie tych gdzie zwrot zainwestowanego kapitału jest największy (przemysł spożywczy, bankowość).

Tabela 5 Struktura prowadzonej działalności gospodarczej

WYSZCZEGÓLNIENIE	ILOŚĆ
Placówki handlowe i gastronomiczne	32
Produkcja wyrobów przemysłowych	3
Produkcja wyrobów spożywczych	0
Budownictwo	22
Usługi transportowe	21
Zakłady produkcyjno - usługowe	41
OGÓLEM:	119

Źródło: *Urząd Miejski w Zawidowie*

2.2.6. Rolnictwo

W Zawidowie – mimo miejskiego statusu - widoczne są predyspozycje do typowej specjalizacji rolniczej. Decydują o tym zarówno istniejące warunki naturalne (jakość gleb), po części klimatyczne, jak i struktura użytkowania gruntów.

Rolnictwo w Zawidowie opiera się na indywidualnych gospodarstwach rolnych. Pod względem rolniczym rejon miasta zaliczany jest do terenów rolniczo - paszowiskowych. Warunki glebowe charakteryzuje przewaga gleb brunatnych i pylastych, głównie IV klasy bonitacyjnej. Warunki klimatyczne zaś (stosunkowo korzystny okres wegetacyjny) oraz niewielkie nachylenia terenów dodatkowo zwiększają rolniczą przydatność gruntów i preferują specjalizację zbożową (kompleks pszenno - żytni) i paszową.

Tabela 6 Struktura gospodarstw rolnych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2007
Liczba gospodarstw	48
Powierzchnia gospodarstw (w ha) ogółem, w tym:	152
1-2ha	27
2-5ha	10
5-10ha	4
10-20ha	2
20-50ha	2
50 i więcej ha	-
Średnia wielkość gospodarstwa	3,3

Źródło: Urząd Miejski w Zawidowie

Według danych Urzędu Miejskiego w roku 2007 w Zawidowie liczba gospodarstw rolnych na terenie miejscowości wynosiła **48**. Całkowita powierzchnia gospodarstw rolnych w miejscowości wynosiła **152 ha**. Ponad 85% całkowitej powierzchni gospodarstw rolnych stanowiły gospodarstwa o powierzchni od 1 do 10 ha. Duże gospodarstwa o powierzchni od 10 do 50 ha stanowiły pozostałe 15% całkowitej powierzchni gospodarstw rolnych.

2.2.7. Bezrobocie

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu z terenu gminy miejskiej Zawidów liczba zarejestrowanych bezrobotnych na dzień 31.12.2007 r. wyniosła: **133** osoby, w tym **104** kobiety. Prawo do zasiłku posiadało: **25** osób, w tym **20** kobiet. Wielkość bezrobocia w Gminie Miejskiej Zawidów wynosi ok. 4%

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest niższa w porównaniu z danymi z końca roku 2006, wg których w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu z terenu gminy miejskiej Zawidów liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła: **210** osób, w tym: **117** kobiet. W 2006 roku prawo do zasiłku posiadały: **42** osoby, w tym **29** kobiet.

Tabela 7 Bezrobotni według wykształcenia w gminie miejskiej Zawidów w latach 2006-2007

		Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
STAN NA 31.12.2007 r.						
Gmina miejska Zawidów	ogółem	10	40	7	58	48
	kobiet	6	27	6	40	25
STAN NA 31.12.2006 r.						
Gmina miejska Zawidów	ogółem	11	53	8	54	74
	kobiet	9	34	4	38	32

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu

Zauważalnym zjawiskiem w gminie miejskiej Zawidów jest spadek liczby bezrobotnych prawie we wszystkich grupach bez względu na poziom wykształcenia. Wzrost bezrobocia o 4 osoby odnotowano jedynie wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Tabela 8 Stopa bezrobocia w %

Stan na:	31.12.2004	31.12.2005 r.	31.12.2006	31.12.2007	I kw. 2008
powiat zgorzelecki	23,7	21,7	17,2	11,8	11,4
woj. dolnośląskie	22,3	20,5	16,8	11,8	11,6
POLSKA	19,1	17,6	14,9	11,4	11,1

Źródło: www.pup.zgorzelec.ibip.pl i www.psz.praca.gov.pl

2.2.8. Oświata

Na terenie miasta Zawidów znajdują się dwie placówki oświatowe: Zespół Szkół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum oraz Przedszkole Publiczne.

Opieką przedszkolną w Zawidowie objętych jest 99 dzieci uczęszczających do 4 oddziałów Przedszkola Publicznego, w którym zatrudnionych jest 7 pracowników pedagogicznych i 7 pracowników obsługi i administracji.

Do Szkoły Podstawowej liczącej 14 oddziałów uczęszcza 300 dzieci. Szkoła zatrudnia łącznie 23 pracowników pedagogicznych oraz 14 pracowników obsługi i administracji. W Gimnazjum w 9 oddziałach uczy się zaś 193 dzieci. Szkoła gimnazjalna zatrudnia 9 pracowników pedagogicznych.

Szkoła Podstawowa w Zawidowie dysponuje salą gimnastyczną i pracowniami komputerowymi. Placówka wymaga znacznych prac remontowych i modernizacyjnych.

Obecnie w mieście nie funkcjonuje placówka kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym. Młodzież z terenu Zawidowa kształci się przede wszystkim w szkołach ponadgimnazjalnych zlokalizowanych w Zgorzelcu, Bogatyni i Lubaniu.

2.2.9. Ochrona zdrowia

Pacjenci z gminy miejskiej Zawidów korzystają z usług medycznych (z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologicznej, ginekologicznej, a także chirurgicznej) świadczonych przez Poradnię lekarza POZ w Przychodni Rejonowej w Zawidowie, która obsługuje także mieszkańców z terenów sąsiadujących gmin: Sulików i Zgorzelec. Ponadto mieszkańcy mogą korzystać z gabinetu medycyny szkolnej zlokalizowanego w Szkole Podstawowej w Zawidowie.

Doraźną pomoc dla pacjentów z terenu Zawidowa zapewnia Pogotowie Ratunkowe przy Szpitalu Powiatowym im. Jana Pawła II w Zgorzelcu, natomiast w przypadku opieki szpitalnej pacjenci mają prawo wyboru szpitala, najczęściej jednak korzystają ze Szpitala Powiatowego w Zgorzelcu, a także ze Szpitala Rejonowego – SPZOZ w Lubaniu Śląskim.

Mieszkańcy Zawidowa w zakresie zaopatrzenia w środki farmaceutyczne korzystają z apteki „Ewa” znajdującej się na terenie miasta.

2.2.10. Kultura

Działalność kulturalna na terenie miasta Zawidów prowadzona jest przez Ośrodek Kultury, który jest najważniejszą instytucją kulturotwórczą w mieście. Do jego głównych zadań należy przede wszystkim rozwijanie i zaspokajanie potrzeb i zainteresowań kulturalnych mieszkańców, integracja działań na rzecz rozwoju kulturalnego, wspieranie amatorskiej twórczości artystycznej oraz promocja wartościowych dokonań i inicjatyw kulturalnych, poza tym ochrona tradycji dziedzictwa kulturowego zwłaszcza w zakresie folkloru i sztuki ludowej.

Ośrodek realizuje swoje zadania również poprzez współpracę z gminami i powiatami, instytucjami kultury, stowarzyszeniami społeczno-kulturalnymi, organizacjami amatorskiego ruchu artystycznego oraz związkami twórczymi w zakresie programowania i realizacji przedsięwzięć kulturalnych.

W ramach działalności statutowej Ośrodka Kultury prowadzona jest działalność:

- Miejskiej Biblioteki Publicznej,
- Gminnego Centrum Informacji,

- kawiarniano-gastronomiczna,
- wydawnicza miesięcznika „Gazeta Zawidowska”,
- merytoryczna, w ramach której prowadzone są kółka zainteresowań tj.: kółko teatralne, plastyczne, muzyczne i taneczne.

Ponadto w Ośrodku odbywają się zajęcia z zakresu: nauki języków obcych, gry na instrumentach klawiszowych, zajęcia świetlicowe, aerobik dla pań oraz cotygodniowe dyskoteki dla dzieci i młodzieży. W placówce ćwiczą i występują: zespół folklorystyczno - ludowy „Jarzębina”, zespół dziecięcy „Ad Libitum”, młodzieżowy zespół rockowy, grupa taneczna dziewcząt i chłopców „Cats” oraz sekcje tenisa stołowego.

Zespół ludowo – folklorystyczny „Jarzębina” powstał 20 lat temu, w swoim repertuarze posiada pieśni, piosenki ludowe, patriotyczne, kościelne i inne. Zespół występuje na licznych przeglądach, festiwalach, prezentacjach, a także na uroczystościach i imprezach okolicznościowych. Zespół „Jarzębina” uzyskał I miejsce w Letniej Edycji Dolnośląskiej Listy Przebojów Ludowych Radia Wrocław. Sukces ten w dużej mierze był efektem mobilizacji całej społeczności Zawidowa.

Ponadto przy Ośrodku Kultury działa sekcja tenisa stołowego ORION ZAWIDÓW oraz sekcja brydża sportowego. Poza tym Ośrodek Kultury wspiera i pomaga udostępniając nieodpłatnie pomieszczenia oraz korzystanie z wszelkich mediów licznym organizacjom i instytucjom takim jak: Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Związek Diabetyków, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych, Stowarzyszenie Miłośników Zawidowa, klub sportowy „Piast”.

Roczny kalendarz imprez Ośrodka Kultury konstruowany jest z myślą o wszystkich mieszkańcach, dlatego też każdy może w nim odnaleźć coś „dla siebie” w ciekawej oprawie artystycznej. Wśród imprez organizowanych cyklicznie i uroczystości celebrowanych rokrocznie należy wymienić: Dzień Seniora, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Dzień Kombatanta, zabawa „mikołajkowa”, świąteczne „Jasełka”, Dni Zawidowa. Tradycją od 2000 roku jest organizacja festynu ulicznego powiązanego ze zbiórką pieniędzy na rzecz „Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy”.

Ponadto cyklicznie w Ośrodku Kultury organizowane są dyskoteki dla młodzieży oraz szereg różnego rodzaju wystaw, pokazów, przeglądów, występów i kiermaszy. Dyskoteki są monitorowane i ochraniające przez Agencję Ochrony „PIAST”.

Nie zapominając o transgranicznej lokalizacji miasta, Ośrodek Kultury w ramach swojej działalności organizuje wiele imprez kulturalnych i sportowych z udziałem

zagranicznych sąsiadów. Obecnie miasto przygotowuje się do zorganizowania Międzynarodowych Teatrów Ulicznych „Via Thea” oraz Międzynarodowych Zawodów Strażackich. Celem tych spotkań będzie ukazanie tradycji poprzez muzykę, piosenkę, zabawę i gastronomię z różnych krajów.

Ośrodek Kultury w Zawidowie realizuje zadania w zakresie upowszechniania, animacji i utrwalania wartości historycznych, kulturalnych i artystycznych poprzez wielokierunkową działalność kulturalną. Dla sprawnego jego funkcjonowania i wykonywania zadań statutowych konieczna jest modernizacja pomieszczeń, szczególnie sali widowiskowej i biblioteki. Realizacja zadania wpłynęłaby na poprawę jakości świadczonych usług oraz poprawę funkcjonowania obiektu, umożliwiłaby także poszerzenie oferty kulturalno – oświatowej. Szczególnie istotne jest to w przypadku działającej w Ośrodku Kultury Biblioteki Publicznej. Remont byłby kompleksowym zakończeniem na długie lata problemu związanego z infrastrukturą i wyposażeniem Ośrodka Kultury w Zawidowie. Tak przygotowana baza pozwoliłaby na podniesienie poziomu kontaktów i wzmocnienie współpracy z sąsiadami oraz rozszerzenie oferty kulturalnej.

Dwa lata temu obiekt poddano całkowitemu remontowi elewacji budynku i dachu.

2.2.11. Sport i wypoczynek

W miejscowości podstawowym obiektem sportowym jest Stadion Miejski w Zawidowie, który znajduje się pod administracją Klubu Sportowego „Piast”, posiadającego drużynę grającą w lidze okręgowej (klasa okręgowa seniorów).

Do zakresu prowadzonej działalności statutowej Klubu Sportowego „Piast” należy:

- wypełnienie czasu wolnego młodzieży, odciążenie młodzieży od negatywnego wpływu środowiska celem zmniejszenia dostępu do grup przestępczych,
- poprawa zdrowia (ruchowa i psychiczna) uczestników zajęć,
- zainteresowanie wolontariuszy życiem klubowym, przyciągnięcie młodzieży do działalności społecznej.

Przez cały tydzień w Klubie prowadzone są usystematyzowane zajęcia dla dzieci i młodzieży we wszystkich grupach wiekowych przez zatrudnionych i uprawnionych trenerów. Cztery grupy wiekowe skupiają ok. 90 dzieci. Po dwie grupy uczestniczą 2 lub 3 razy w tygodniu w zajęciach popołudniowych, w soboty w rywalizacji sportowej uczestniczy zaś min. 60 dzieci. Drużyny młodzieżowe uczestniczą w rozgrywkach

zorganizowanych przez Jeleniogórski Okręgowy Związek Piłki Nożnej w ramach upowszechniania sportu amatorskiego.

Ponadto realizacją zadań gminy z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu zajmują się:

- Uczniowski Klub Sportowy „Chrobry” z siedzibą w Zawidowie, ul. Szkolna 4, który zajmuje się upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu poprzez organizowanie zawodów sportowych, treningów, obozów kondycyjnych i turniejów dla dzieci i młodzieży w dyscyplinie zapasów.
- Zgorzelecki Klub Bokserski z siedzibą w Zgorzelcu, ul. Traugutta 77A, który zajmuje się upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu poprzez szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie nauki boksu i udział w turniejach.
- Parafialny Klub Sportowy „Józek” z siedzibą w Zawidowie, ul. J. Pawła II 26, który zajmuje się upowszechnianiem kultury fizycznej i sportu poprzez prowadzenie zajęć sportowych, udział w spartakiadach w zakresie lekkoatletyki.

W mieście Zawidów znajdują się także obiekty sportowe zlokalizowane przy Zespole Szkół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum. Szkoła posiada salę sportową o nawierzchni wykonanej z parkietu, przystosowaną do uprawiania siatkówki, koszykówki i zapasów oraz przyszkolne boisko o nawierzchni żużlowej, na którym można prowadzić zajęcia z siatkówki, piłki ręcznej i mini piłki nożnej.

Przez miasto przebiegają również szlaki turystyki pieszej. Zróżnicowane ukształtowanie obszaru miasta sprzyja także uprawianiu turystyki rowerowej.

Najważniejsze szlaki rowerowe i turystyczne:

- Zawidów - Kostrzyzna - Lutogniewice - Posada Działoszyn - Turoszów (21 km),
- Zawidów - Leśna - Gryfów (36 km, oznakowany kolorem żółtym),
- Stara Antiqua (Stara Droga) - szlak wiodący przez miejscowości, które były ważnymi ośrodkami władzy i kultu w czasach, gdy Zgorzelec był tylko niewielką królewską wioską. Trasa przebiega od Zawidowa poprzez Niedów, Radomierzyce, Jauernich – Buschbach do Kittitz,
- czerwony szlak pieszy po wszystkich, najważniejszych zabytkach miasta.

W bliskim sąsiedztwie miasta znajduje się zbiornik wodny o funkcjach rekreacyjnych (Niedów na rzece Witka o powierzchni 1,8 km²), który utworzony został w celu chłodzenia urządzeń pobliskiej Elektrowni Turów. W 1962 roku zakończono budowę betonowoziemnej tamy i rozpoczęto napełnianie zbiornika wodnego. Zapora na jeziorze ma długość blisko 300 metrów i wysokość 15 metrów. Pozwala na zgromadzenie w zalewie 5,5 mln metrów sześciennych wody.

Akwen wykorzystywany jest nie tylko w celach przemysłowych, ale także w celach rekreacyjnych. Ogólnie dostępny ośrodek rekreacyjny znajduje się w Niedowie. Na jeziorze Witka, oprócz miłośników sportów wodnych i kąpeli, swoje pasje mogą realizować także wędkarze, bowiem w jeziorze występuje wiele gatunków ryb.

Ponadto nieopodal miasta wyznaczono przebieg Drogi Śródsudeckiej stanowiącej szczególnie atrakcyjną krajobrazowo - turystyczną trasę samochodową.

Na terenie Zawidowa znajdują się dwa hotele i kilka lokali gastronomicznych. Brak jest natomiast pensjonatu, pola namiotowego, schroniska młodzieżowego czy też gospodarstwa agroturystycznego.

2.2.12. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

2.2.12.1. Transport i komunikacja

Podstawowym elementem sieci drogowej miasta Zawidów jest odcinek drogi wojewódzkiej nr 355 relacji Zgorzelec – Zawidów wraz z drogowym przejściem osobowym i towarowym (Zawidów-Habartice). Droga ta posiada jednak niewłaściwe (dla intensywnego ruchu drogowego) parametry. Widoczna jest wyraźnie konieczność segregacji ruchu tranzytowego i lokalnego oraz budowy obwodowego obejścia miasta.

Sieć drogową w Zawidowie uzupełniają drogi lokalne (gminne), których długość wynosi 13 km. Zdecydowana większość tych dróg posiada nawierzchnię twardą ulepszoną (10 km, tj. 76,9% łącznej ich długości). Stan jednak nawierzchni dróg lokalnych nie jest zadowalający i wyznacza skalę zadań władz lokalnych w zakresie remontów i modernizacji.²

Transport osób na terenie Zawidowa obsługuje głównie PKS Zgorzelec oraz trzech prywatni przewoźnicy. Autobusy kursują w kierunkach:

- Zawidów – Zgorzelec,
- Zawidów – Lubań,
- Zawidów – Jelenia Góra.

² Program Rozwoju Lokalnego dla Miasta Zawidów na lata 2004-2006 z perspektywą realizacji do 2013 r, Zawidów 2004.

Obecnie na terenie miejscowości brak jest połączeń kolejowych, linie kolejowe obsługują jedynie pociągi towarowe (Polska – Czechy).

2.2.12.2. Telekomunikacja

Głównym operatorem telekomunikacyjnym w mieście jest Telekomunikacja Polska S.A. Dostępne są również Netia S.A. oraz Telefonía Dialog.

Na terenie miasta znajdują się stacje bazowe telefonii komórkowych sieci Orange, Plus i Era. Zasięg sieci komórkowych jest bardzo dobry.

Mieszkańcy miejscowości posiadają także szeroki dostęp do Internetu.

2.2.12.3. Zaopatrzenie w ciepło

W mieście Zawidów znajduje się 5 kotłowni centralnych, które dostarczają ciepło do szkoły, budynków przyszkolnych i blokowisk. Pozostała część mieszkańców zaopatruje się w ciepło dzięki kotłowniom indywidualnym. W ostatnich latach obserwuje się podejmowanie licznych przedsięwzięć o ekologicznym wymiarze. Systematycznie zastępuje się ogrzewanie konwencjonalne (węglowe) ogrzewaniem „czystym” wykorzystującym alternatywne źródła energii, tj. elektryczność, olej opałowy, gaz płynny i inne.

2.2.12.4. Zaopatrzenie w gaz

Miejscowość Zawidów nie jest zgazyfikowana. W celach bytowych i grzewczych w mieście wykorzystuje się gaz płynny.

2.2.12.5. Zaopatrzenie w wodę

Długość sieci wodociągowej (bez przyłączy):	18,1 km
Liczba przyłączy prowadzących do budynków:	596 szt.
Stan sieci:	wymaga wymiany
Liczba stacji uzdatniania wody:	1 szt. (średnia wydajność- 1400m³/d, 50m³/h, maksymalna wydajność – 80m³/h, 1800m³/d)
Liczba ujęć wody:	1 (3 studnie)

Modernizacja miejscowego Zakład Uzdatniania Wody wraz z rozbudową ujęcia wody była największą zrealizowaną inwestycją w 2007 roku. Obiekt został całkowicie unowocześniony, a wdrożone rozwiązania technologiczne przyczyniły się do usunięcia

z wody surowej wszystkich zanieczyszczeń do wartości normatywnych wymaganych przepisami UE.

Lepsza jakość wody o parametrach odpowiadających kryteriom unijnym wpływa bezpośrednio na poprawę warunków życia społeczności pogranicza. W efekcie inwestycja przyczynia się do wzrostu wartości terenów u styku trzech granic, gdyż wiąże się również z poprawą całej infrastruktury. Wykorzystanie zasobów naturalnych w postaci wysokiej jakości wody ze studni głębinowej daje możliwość zdrowego i ekologicznego trybu życia.

Projekt modernizacji stacji jest integralną częścią działań na rzecz ekologii, polityki prospołecznej i wyrównywania różnic w obszarach przygranicznych, co prowadzi do zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego w rejonie przygranicznym.

Do realizacji inwestycji wybrano wariant, który pozwolił osiągnąć zamierzone rezultaty przy możliwie największym wykorzystaniu istniejącej już infrastruktury i jednoczesnym zastosowaniu nowych technologii oczyszczania wody. Rozwiązanie techniczne jest najbardziej optymalne pod względem jakości.

2.2.12.6. Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków

Długość sieci kanalizacyjnej:	17,2 km
Długość przyłączy prowadzących do budynków:	5,4 km
Liczba przyłączy prowadzących do budynków:	503 szt.
Typ oczyszczalni:	biologiczna
Max wydajność:	93,0 m³/h
Średnia moc przerobowa:	1100 m³/d, 46,0m³/h

Na terenie miasta zrealizowano projekt pn.: Budowa zintegrowanego systemu gospodarki wodno-ściekowej z modernizacją oczyszczalni ścieków dla gminy Zawidów, Sulików i Habartice (Republika Czeska). Celem strategicznym była poprawa jakości rzeki granicznej z Niemcami - Nysy Łużyckiej, co pośrednio przyczyniło się do zmniejszenia zagrożenia dla zdrowia mieszkańców, terenów do rozwoju turystyki i rekreacji w regionie i wyrównania poziomu życia mieszkańców Zawidowa i przyległych terenów poprzez dostępność usług wodno-kanalizacyjnych. Projekt posiadał pełne poparcie władz Euroregionu Nysa strony czeskiej i niemieckiej. Przyniósł efekt transgraniczny w postaci:

- rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków - poprawa czystości wód powierzchniowych rzeki granicznej pomiędzy Polską a Niemcami,
- skanalizowanie miejscowości przygranicznych,
- ochronę ujęć wody obszarów przygranicznych,
- ochrona środowiska terenów przygranicznych i zmniejszenie zagrożenia dla środowiska po obu stronach granicy,
- uatrakcyjnienie obszarów pod względem turystycznym, ekologicznym i przemysłowym.

Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków oraz budowa zintegrowanego systemu wodno-ściekowego nie pogorszyła stanu środowiska oraz nie miała negatywnego wpływu na środowisko naturalne. Inwestycja ograniczyła zanieczyszczenia zbiornika Witka oraz rzeki Nysy Łużyckiej, zmniejszyła zachorowalność w regionie na choroby spowodowane zanieczyszczeniami pochodzącymi z niekontrolowanego procesu zrzucania ścieków. Inwestycja polepszyła stan gruntów oraz gleb i nie wywarła ponadnormatywnego wpływu na powietrze atmosferyczne.

2.2.13. Gospodarka odpadami

Miasto Zawidów prowadzi segregację odpadów. W ramach prowadzonej selektywnej zbiórki rozstawione zostały na terenie miasta pojemniki przeznaczone do zbierania opakowań wykonanych ze szkła białego, szkła kolorowego, plastiku PET. Zbiórka, która prowadzona była od 2000 r. polegała na rozstawieniu worków przeznaczonych do zbierania plastiku PET, szkła i papieru - 4 boksy po 4 worki. Od 2003 r. rozstawiono pojemniki o pojemności 1100 l na opakowania: plastik PET, szkło białe, szkło kolorowe - 12 boksów po 3 pojemniki. Na terenie miasta rozstawiono łącznie 36 pojemników o pojemności 1100 l.

Na terenie gminy Zawidów nie znajduje się wysypisko śmieci, wszystkie odpady komunalne (107 t. miesięcznie) składowane są na wysypisku śmieci w Jędrzychowicach (gmina Zgorzelec).

Zezwolenie na transport odpadów komunalnych oraz odpadów innych niż niebezpieczne posiadają następujące podmioty: Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. z Zawidowa, Łużycka Higiena Pracy Sp. z o.o. w Zgorzelcu oraz Przedsiębiorstwo Higieny Komunalnej TRANS _ FORMERS Wrocław Sp. z o.o.

2.2.14. Zasoby przyrodnicze, środowiskowe i stan środowiska

Potencjalną roślinność prawie całego obszaru miasta stanowią grądy podgórskie o zróżnicowanej żyzności. Na stromych zboczach mają one charakter zboczowych grądów lipowo-klonowych. W roślinności rzeczywistej, zgodnie ze strukturą użytkowania ziemi, dominują segetalne zbiorowiska upraw rolnych i półnaturalne zbiorowiska łąkowe, jednak na stromych stokach zachowały się lasy, i to stosunkowo mało zniekształcone.

Do specyficznych elementów przyrody gminy miejskiej Zawidów, odróżniających ją od innych gmin pasa przygranicznego, należą:

- charakterystyczny układ roślinności w dolinie i na zboczach rzeki Witki, szczególnie lasów zboczowych z udziałem lipy,
- obecność wychodni skalnych z interesującą roślinnością ciepłolubną.

Miasto Zawidów posiada dość urozmaicone środowisko przyrodnicze. Chociaż ponad połowę miasta stanowią tereny rolnicze to jednak cała powierzchnię porastają małe kompleksy leśne. Dodatkowo dzięki sporej ilości stawów zapewniających dostępność wody i stanowiących żerowiska nietoperzy, tutejsza fauna jest zróżnicowana gatunkowo. Letnimi stanowiskami gatunków stwierdzonych na terenie Miasta Zawidów mogą być zarówno naturalne kryjówki w dziuplach drzew, jak i różnego rodzaju zakamarki budowli wzniesionych przez człowieka.

Do najcenniejszych dla ssaków obszarów należy zabagniony teren między rzekami Koci Potok i Witka, gdzie występuje większość ssaków chronionych.

Na terenie brak jest parków, rezerwatów i pomników przyrody.

2.2.14.1 Obszary zasobowe

Wody powierzchniowe na terenie miasta Zawidów stanowi rzeka Witka. Witka jest prawobrzeżnym dopływem III rzędu uchodzącym w km 167,3 do Nysy Łużyckiej. Ocena wyników badań w przekroju granicznym z Czechami w Zawidowie wykazała, iż dzięki modernizacji oczyszczalni ścieków ponadnormatywne zanieczyszczenia bakteriami coli typu kałowego zniknęły. Wszystkie badania są w normie.

Podwyższone stężenia azotu azotynowego, fosforu ogólnego, fenoli lotnych oraz wskaźnik saprobowości wyznaczały II klasę czystości. Pozostałe badane parametry fizykochemiczne odpowiadały klasie I. Ocena wyników badań rzeki Witki w przekroju ujścia do Nysy Łużyckiej wykazała III klasę czystości z powodu zanieczyszczenia bakteriami coli typu kałowego. Stężenia azotu azotynowego, fenoli lotnych oraz wartości wskaźnika saprobowości

utrzymywały się na poziomie II klasy. Pozostałe badane parametry fizykochemiczne odpowiadały I klasie czystości.

Na terenie miasta Zawidów znajdują się zasoby podziemnych wód czwartorzędowych o wydajności 370 m³/h, które zlokalizowane są w południowo – zachodniej części miasta przy ul. Wilczej.

Skały występujące w okolicach Zawidowa należą do metamorfiku izerskiego, będącego częścią geologicznego bloku karkonosko - izerskiego. Występują tu granity o metamorficznej genezie, zwane granitoidami zawidowskimi. Budują one wzgórza w zachodniej części miasta. Część wschodnia, położona w dolinie Witki, przykryta jest luźnymi osadami kenozoicznymi.

W obszarze miasta znajduje się udokumentowane złożo żwiru z możliwością jego eksploatacji. Złożo kruszywa naturalnego to warstwy piaszczysto żwirowe i żwirowo - piaszczyste o powierzchni 7,5 ha i ilości 2.290,5 tys. ton. Złożo położone jest w południowo - zachodniej części miasta w rejonie ul. Lubelskiej.

2.2.15. Zasoby kulturowe i historyczne

W Zawidowie zlokalizowanych jest wiele atrakcyjnych obiektów zabytkowych mogących być przedmiotem bardziej intensywnej penetracji turystycznej. Do obiektów tych należy w szczególności zaliczyć Stare Miasto (z zespołem domów przyrynkowych z XVIII i XIX wieku), zespół parkowo-leśny Góra Zamkowa, zespół rezydencjonalny Ostróżno oraz obiekty sakralne (w tym kościół p.w. św. Józefa).

Neogotycki Kościół Parafialny p.w. św. Józefa Robotnika

Jednym z pomników historii Zawidowa jest neogotycki kościół pod wezwaniem św. Józefa Robotnika. Ponieważ parafię rzymsko - katolicką w Zawidowie ustanowiono 7 stycznia 1893 r., wtedy też postanowiono rozpocząć budowę kościoła na wzgórzu św. Michała. Budowę rozpoczęto w 1894 roku, a zakończono w 1896 r. Dzisiejszy wystrój kościoła m.in. ołtarze, ambona, witraże, konfesjonały, chrzcielnica i organy, nawiązuje do stylu neogotyckiego z XIX wieku. W czasie obchodów 1000-lecia Chrztu Polski, parafia zakupiła dwa dzwony: „Józef” i „Maria”, które na początku lat 80. XX wieku otrzymały napęd elektryczny. Ostatniej renowacji wnętrza świątyni dokonano w 1987 roku, kładąc nową polichromię.

Ratusz

Jak podają źródła historyczne pierwszy budynek Ratusza wznosił się na środku rynku. Wybudowany został w 1709 r., spłonął podczas wielkiego pożaru miasta w 1769 r. W tym

samym miejscu w 1771 r. z funduszy mieszczan wybudowano kolejny budynek dla rajców miejskich, który spłonął w 1834 r. Obecny budynek Urzędu Miejskiego w Zawidowie wybudowany został w 1837 r. Usytuowany jest narożnie w północno-zachodniej pierzei rynku. Był on dwukrotnie przebudowany. Nie został jednak zrealizowany projekt z 1902 r., który zakładał wzniesienie na budynku wieży ratuszowej. Do dnia dzisiejszego użytkowany jest zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, mieszczą się w nim biura władz administracyjnych Zawidowa.

Kościół Ewangelicki

Kościół pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny wybudowano w 1380 r. W 1467 r. zainstalowano w nim pierwsze organy. W 1555 r. po pokoju augsburskim stał się on kościołem protestanckim. W 1590 r. poszerzono go i dobudowano do niego wieżę, kolejna przebudowa miała miejsce w 1776 r. Kościół posiadał trzy dzwony: z XV i XVI wieku. Korpus kościoła wyburzono w 1972 r. pozostawiając jedynie wieżę. Wraz z wyburzeniem kościoła zlikwidowano również nekropolię w jego otoczeniu. W 2001 r. pod nadzorem konserwatora zabytków gruntownie odrestaurowano wieżę, przywracając jej pierwotny wygląd. Na wieży umieszczono tablicę z napisem: „W tym miejscu był od roku 1831 cmentarz z grobami dawnych mieszkańców tych ziem narodowości niemieckiej”. W 2005 r. zainstalowano zegary oraz kuranty.

Remiza

Remiza strażacka została wybudowana z funduszy miejskich w okresie międzywojennym w 1926 r. Użytkowana jest zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem. Zachowana jest w stylu lat 20. XX wieku. Obiekt jest dwusegmentowy, składa się z części głównej garażowej ze świetlicą na piętrze, gdzie obecnie mieszczą się pomieszczenia OSP w Zawidowie oraz części mieszkalnej. Budynek remizy jest wpisany do rejestru obiektów objętych ochroną konserwatora zabytków. W roku 2006 minęło 80 lat od jego wybudowania. W posiadaniu OSP znajduje się zabytkowa pompa strażacka, zakupiona specjalnie na potrzeby miasta w 1908r.

Poczta

Budynek poczty powstał w latach 1925-1927. Do dnia dzisiejszego użytkowany jest zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem, zachowany w bardzo dobrym stanie. Wnętrze utrzymane jest w stylu lat 20. XX wieku. Na parterze mieszczą się pomieszczenia Poczty Polskiej, natomiast na piętrze pomieszczenia mieszkalne i gospodarcze. Uroczyste otwarcie Urzędu Poczтового w Zawidowie po zakończeniu II wojny światowej odbyło się 20 września 1945 roku.

Góra Zamkowa

Miasto Zawidów swój początek bierze od grodu obronnego zbudowanego właśnie na Górze Zamkowej, leżącej na wschód od dzisiejszego miasta. W 1922 r. zostały odkryte fundamenty i mury obronne byłego zamku, zbudowanego wg starego niemieckiego stylu budowy. Wykopaliska wykazały, że dawny zamek pochodzenia niemieckiego istniał już w czasie niemieckiej ekspansji na terytoria słowiańskie, około X lub XI wieku. Zamek uległ zniszczeniu podczas najazdu Husytów w 1427 roku. W 2003 r. teren ten został uprzątnięty, odtworzono również pomnik upamiętniający mieszkańców Zawidowa poległych podczas I Wojny Światowej.

Wzgórze zwane Górą Michała

Z Górą Michała nierozzerwalnie wiąże się historia miasta Zawidów. Obszar ten od końca XII wieku (co potwierdza dokument z 1186 roku, stanowiący jednocześnie pierwszą wzmiankę o grodzie Syden) do połowy XIII wieku był własnością biskupstwa w Miśni. To właśnie w tym miejscu znajdował się jeden z najstarszych Kościołów Misyjnych Górnych Łużyc. Budowę kościoła pod wezwaniem św. Michała Archanioła datuje się na okres przed 1100 rokiem. Od 1307 roku był on główną siedzibą biskupstwa miśnieńskiego. Kościół uległ zniszczeniu w 1427 roku w wyniku najazdu Husytów. W miejscu spalonego kościoła wzniesiono kaplicę, a pod koniec XIX-go wieku wybudowano istniejący do dziś, neogotycki kościół parafialny p.w. św. Józefa Robotnika.

Dworzec kolejowy

Budowę kolei w Zawidowie rozpoczęto już w latach 1873-1875. Dworzec kolejowy wybudowany został w latach 70. XIX wieku. Monumentalny charakter budynku podkreślało jego otoczone, przed którym rozciągał się plac i niewielki park. Oprócz głównego budynku znajdowały się inne zabudowania stacyjne oraz dwie lokomotywnie. W niedługim czasie obok dworca powstał duży zakład przemysłowy produkujący cegłę i dachówkę oraz osiedle willowe. Dworzec tworzy typowe dla XIX w. skupisko zabudowy miejskiej. Już przed II wojną światową był to dworzec stacji granicznej.

Z historią miasta wiąże się także postać Jakoba Böhme niemieckiego mistyka, wizjonera, myśliciela i teozofa. Jakob Böhme urodził się w Zawidowie, gdzie uczęszczał do szkoły. W roku 1599 uzyskał status mistrza szewskiego i otworzył warsztat szewski w Görlitz. W rok później doświadczył mistycznej wizji, która sprawiła, że nie rezygnując z pracy rzemieślnika, a potem kupca - rozpoczął działalność religijną i filozoficzną. Swe

pierwsze dzieło, zwane pod tytułami „Morgenröte im Aufgang” lub „Aurora”, stworzył w roku 1612. Pisma Böhme zostały spalone na rynku w Görlitz 26 lipca 1613 roku.

W roku 1888 na Górze Zamkowej w Zawidowie postawiono pomnik upamiętniający miejsce urodzenia Jakuba Böhme. Rada Miejska w Zawidowie dnia 11 sierpnia 2005 r. nadała Parkowi Miejskiemu imię Jakuba Böhme.

3. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW

W celach znajdujących się w niniejszym dokumencie zawarte są kierunki działania, które stanowią naturalny obszar realizacji Planu Odnowy Miejscowości Zawidów.

Plan ten określa szczególne obszary, które stanowią wyodrębnione elementy przestrzeni miejscowości:

- **aktywizacji społecznej i gospodarczej,**
- **rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,**
- **rozwoju turystycznego,**
- **infrastruktury kulturalnej,**
- **infrastruktury publicznej,**
- **bazy sportowo - rekreacyjnej,**
- **infrastruktury drogowej,**
- **infrastruktury okołodrogowej,**
- **bezpieczeństwa i porządku publicznego,**
- **infrastruktury edukacyjnej.**

Powyższe obszary zapisane w priorytetach traktuje się jako obszary rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Zawidów na lata 2010 - 2016.

Wymienione obszary zidentyfikowane na podstawie celów i kierunków działania stanowią o podziale przestrzeni społeczno – gospodarczej miejscowości, w których będą realizowane poszczególne przedsięwzięcia zamieszczone w Planie Odnowy Miejscowości Zawidów. Dotyczy to inwestycji finansowanych w oparciu o montaż finansowy środków z budżetu gminy i funduszy strukturalnych, jak i realizowanych tylko w oparciu o środki własne.

4. ANALIZA SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron miejscowości oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed miejscowością. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony miejscowości i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony miejscowości i które nie wyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności lokalnej, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości;
- „**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności lokalnej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój miejscowości).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego miejscowości.

Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach miejscowości i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach miejscowości ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego).

Ponadto dla stworzenia lepszych podstaw do oceny sytuacji społeczno-gospodarczej w miejscowości Zawidów przeprowadzono ankietę, której celem była ocena komfortu życia mieszkańców oraz ocena trendów w życiu społeczno-gospodarczym na przestrzeni ostatnich lat.

M O C N E   S T R O N Y

- Lokalizacja
- Ukształtowanie powierzchni i tereny położone nad jeziorem
- Duża ilość obiektów zabytkowych i historia związana z życiem Jakoba Böhme
- Dobre tereny inwestycyjne
- Napływ ludności ze względu na położenie
- Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna
- Dostęp do Internetu
- Komunikacja miejska
- Kapitał ludzki
- Otwarte, gościnne miasto
- Zmodernizowana stacja uzdatniania wody i oczyszczalnia ścieków
- Wolne działki pod budownictwo mieszkaniowe
- Przemysł – zakłady pracy
- Stabilna polityka samorządu
- Zespół Szkół w Zawidowie
- Klub sportowy „Piast”
- Stadion Miejski i obiekty sportowe
- Park im. Jakoba Böhme
- Ośrodek Kultury
- Duża ilość sklepów spożywczych
- Silna tożsamość lokalna
- Identyfikacja miejscowości w regionie

S Ł A B E S T R O N Y

- Zły stan techniczny dróg i chodników
- Estetyka części ulic i budynków (zniszczony rynek)
- Brak kina
- Brak infrastruktury rozrywkowej i miejsc spotkań dla młodzieży
- Ograniczone możliwości spędzania czasu wolnego
- Brak obwodnicy
- Niedostateczna baza noclegowa i gastronomiczna
- Brak hali sportowej
- Brak sieci gazowej
- Brak zieleni miejskiej
- Brak placów zabaw dla dzieci
- Brak ścieżek rowerowych w otoczeniu ciągów komunikacyjnych
- Brak Ośrodka Sportu i Rekreacji
- Brak zagospodarowania terenów nad Zalewem
- Brak kafejek internetowych
- Brak wysypiska śmieci i miejsca utylizacji odpadów

S Z A N S E

- Bliskość strefy przygranicznej z Czechami i Niemcami, wielopłaszczyznowa współpraca z miastami przygranicznymi
- Bliskość większych ośrodków w Polsce
- Wykorzystanie lokalizacji i walorów przyrodniczo - kulturowych dla rozwoju turystyki i agroturystyki
- Bliskość ośrodków turystycznych nad Zalewem Witka
- Współpraca z Parkiem Technologicznym w Zgorzelcu
- Wyroby produktów regionalnych
- Produkcja wody mineralnej
- Budowa dróg i chodników
- Tereny rolnicze – wykorzystanie do produkcji biopaliwa
- Utworzenie ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych

Z A G R O Ź E N I A

- Niskie dotacje ze strony rządu dla małych miejscowości
- Wzrost przestępczości w skali makro
- Patologie wśród młodzieży
- Niż demograficzny
- Likwidacja zakładów pracy
- Emigracja młodzieży i ludzi wykształconych
- Zanieczyszczenie lasów
- Powstająca elektrownia w Niemczech
- Kończące się złoża węgla w KWB Turów
- Brak współpracy ze strony czeskiej

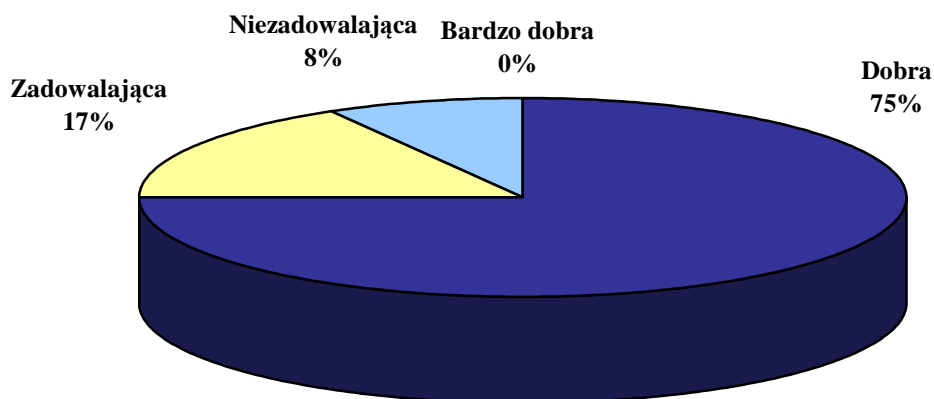
5. OCENA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW

Respondenci debaty strategicznej na podstawie przeprowadzonej ankiety dokonali oceny sytuacji społeczno – gospodarczej miejscowości Zawidów pod kątem jakości i komfortu życia w tej miejscowości.

Kategoria ocen:

A	-	bardzo dobra
B	-	dobra
C	-	zadowolająca
D	-	niezadowolająca

Wyniki w procentach oddanych głosów na poszczególne kategorie ocen:

Uczestnicy debat strategicznych określili również ogólny trend rozwoju gospodarczego miejscowości w następujących kategoriach:

Kategoria ocen:

- A - kierunek wzrostu gospodarczego**
- B - stagnacja**
- C - kierunek pogarszającego się stanu gospodarki**

Wyniki w procentach oddanych głosów na poszczególne kategorie ocen przedstawiły się następująco:

6. WIZJA I MISJA MIEJSCOWOŚCI

Wizja jest nieokreślonym w czasie i przestrzeni (choć odnosi się w tym przypadku do miejscowości Zawidów) spojrzeniem w przyszłość, jaką lokalna społeczność widzi dla siebie i określeniem miejsca, w którym chce żyć i pracować i z którym wiąże swoje nadzieje na realizację swoich życiowych planów i marzeń.

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel miejscowości, jej „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do miejscowości, dla której została sformułowana.

Wypracowana misja rozwoju miejscowości poprzez wizję, pokazuje pozytywny obraz miejscowości Zawidów na kolejne 7 lat.

Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów planu. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych planem.

Misja dla miejscowości Zawidów jest opisem wizji miejscowości oraz jej głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne.

Misja wyraźnie określa charakter miejscowości i wskazuje jej atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe miejscowości Zawidów, które wypracowano wspólnie na debacie strategicznej wzajemnie się uzupełniają. Wiele zadań realizacyjnych wskazanych w obszarze "gospodarka" powiązanych będzie zarówno z obszarem "infrastruktura", jak dotyczyć będzie samych mieszkańców. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości będzie zarówno kreował nowe miejsca pracy, jak również będzie wpływał na inwestycje w dziedzinie infrastruktury czy ochrony środowiska naturalnego. Zadania realizowane w obszarach związanych z kulturą, oświatą i sportem wpłyną na podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz integracji kulturalnej z i regionem.

W dalszej części planu przedstawiono obszary, cele i kierunki działania dla każdego z obszarów życia społeczno – gospodarczego (gospodarka, infrastruktura, społeczność).

Wizja Miejscowości Zawidów

Dzięki konsekwentnemu ograniczaniu słabości i niedociągnięć rozwojowych oraz eliminowaniu potencjalnych zagrożeń, przy jednoczesnym wykorzystaniu wszystkich atutów i szans rozwoju tego terenu, istnieją realne szanse na urzeczywistnienie w perspektywie II dekady XXI wieku (roku 2016) następującej wizji rozwoju:

- A. *Miasto o harmonijnym rozwoju wykorzystujące walory swego położenia jako miasta nadgranicznego na szlaku ważnych połączeń drogowych, położone w obszarze międzynarodowych powiązań gospodarczych i turystycznych oraz powiązań w obszarze regionu zgorzeleckiego jako regionu rozwijającego się.*
- B. *Miasto Zawidów będzie dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem o dominacji funkcji usługowych, w tym w szczególności funkcji turystyczno-rekreacyjnej. Rozwojowi miasta sprzyjać będzie efektywna współpraca między Burmistrzem a Radą Miasta oraz prawo miejscowe kreowane zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców.*
- C. *Odpowiednie wykorzystanie walorów środowiska naturalnego (w tym zagospodarowanie kompleksu leśno-parkowego dla celów rekreacyjnych) sprawi, iż miasto Zawidów będzie atrakcyjnym obszarem o funkcjach turystyczno-wypoczynkowych. Rozwojowi funkcji turystyczno-rekreacyjnej sprzyjać będzie odrestaurowana zabudowa przyrynkowa, sieć ogólnodostępnych obiektów noclegowych (w tym hoteli) oraz placówek i urzędzeń towarzyszących („sztuczna” plaża nad zalewem „Witka”, gastronomia, rekreacja, usługi dla turystów, itd.). Szczególną atrakcją miasta będzie rozległy park rododendronowo-azaliowy.*
- D. *Rozwojowi funkcji kulturalnej i rekreacyjnej miasta sprzyjać będzie odpowiednie zagospodarowanie, w tym m.in. duży, międzynarodowy ośrodek kulturalny, hala sportowa będąca integralnym elementem wielofunkcyjnego centrum rekreacyjno-sportowego, odpowiednio adaptowana wieża kościoła ewangelickiego.*
- E. *Atrakcyjny - w swej różnorodności – będzie rynek pracy w Zawidowie, oferujący nowe miejsca pracy i formy zatrudnienia powstałe dzięki rozwojowi sektora usług, całorocznej turystyki i rekreacji, wspieraniu małej i średniej przedsiębiorczości w dziedzinie nieuciążliwej środowiskowo produkcji oraz handlu. Wykorzystane*

zostaną przy tym znaczące walory przygranicznego i komunikacyjnego położenia miasta (m.in. centrum logistyczne przy dworcu kolejowym).

- F. Materialne warunki bytu lokalnej społeczności ulegną zdecydowanej poprawie dzięki stworzeniu nowych miejsc pracy i wyraźnemu ograniczeniu zjawiska bezrobocia. Sprawi to, iż podwyższy się jakość życia mieszkańców miasta. W ślad za tym zmniejszy się wyraźnie natężenie zjawisk patologicznych.*
- G. Miasto Zawidów, dzięki konsekwentnej realizacji polityki ekorozwoju, będzie rejonem o wysokiej jakości wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego. Wysoka jakość środowiska, poprawa ładu przestrzennego i estetyki (m.in. dzięki prowadzeniu odpowiedniej polityki w zakresie gospodarki odpadami itd.), oraz uporządkowana gospodarka wodnościekowa stanowiąc będą istotne impulsy rozwoju wielorakich aktywności gospodarczych, w tym funkcji turystyczno-wypoczynkowej oraz nieuciążliwej ekologicznie funkcji produkcyjnej.*
- H. Standard warunków zamieszkiwania i obsługi ludności Zawidowa ulegnie zdecydowanej poprawie. Zawidów stanie się miastem w pełni przyjaznym osobom niepełnosprawnym.*
- I. Wysokim standardem użytkowym wyróżniać się będzie infrastruktura oświaty i sportu. Jej istotnym elementem będzie nowoczesne gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna, międzynarodowy ośrodek szkoleniowo-dydaktyczny, stadion dostosowany do standardów obowiązujących w krajach UE.*
- J. Infrastrukturalne warunki bytu lokalnej społeczności cechować będzie wysoka powszechność korzystania z sieci wodociągowej, kanalizacji, itd., a także dostępność wysokiej jakości usług społecznych (zdrowotnych, w tym do nowoczesnej przychodni zdrowia zapewniającej kompleksowe badania i leczenie, kulturalnych, pomocy społecznej, w tym do domu spokojnej starości, oświatowych, m.in. do nowoczesnego gimnazjum i szkolnictwa ponadgimnazjalnego, rekreacyjnych). Na wysoką jakość warunków życia w mieście składać się będzie także wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego.*
- K. Przestrzennej i funkcjonalnej integracji miasta Zawidów z otoczeniem sprzyjać będzie dworzec kolejowy o funkcjach obsługi ruchu pasażerskiego i towarowego w relacjach międzynarodowych, kontenerowa bocznicą kolejowa, rozwinięta sieć lokalnych połączeń kolejowych, nowoczesna sieć dróg publicznych (w tym obwodnica o wysokich parametrach technicznych i użytkowych), funkcjonalnych chodników, ścieżek rowerowych włączonych w międzynarodową sieć oraz*

„przyjazna” środowisku i ludności organizacja ruchu drogowego. Szczególnym elementem wewnątrzmiejskiej komunikacji będzie telewizja lokalna oraz sieć umożliwiająca cyfrową transmisję danych.

Misja Miejscowości Zawidów

W obszarze gospodarczym w miejscowości Zawidów w najbliższych latach będą się dokonywać procesy zbliżające mieszkańców wsi do standardów życia w podobnych miejscowościach w rozwiniętych gospodarczo regionach Unii Europejskiej.

- **rolnictwo** - restrukturyzacja rolnictwa w skali makro i procesy doprowadzające do specjalizacji istniejących gospodarstw oraz możliwa absorpcja dotacji Unii Europejskiej zapewni wzrost nowoczesności, opłacalności i konkurencyjności produkcji rolniczej miejscowych gospodarstw dążących do specjalizacji zarówno w produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. Poza tym coraz większe znaczenie dla rolnictwa będzie miał rozwój upraw proekologicznych. Pozostałe gospodarstwa rozwijać będą usługi pozarolnicze skierowane do mieszkańców Zawidowa i przyjezdnych turystów.
- **usługi** - rozwój usług bytowych dla ludności opierać się będzie na dobrze rozwiniętych mikroprzedsiębiorstwach (samozatrudnieniu). Usługi związane z obsługą nowoczesnej gospodarki rynkowej (usługi finansowe, rachunkowe, bankowe, ubezpieczeniowe itp.) służące rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości na terenie miejscowości oparte będą głównie o firmy zlokalizowane na terenie Zgorzelca i okolicznych miast powiatowych, ale także i dużych miast wojewódzkich jak Wrocław oraz Opole.
- **działalność produkcyjna pozarolnicza** - rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego oraz rzemiosło produkcyjne oparte na spółdzielczości nowego typu oraz przedsiębiorstwa społeczne (preferowane formy zatrudnienia – dofinansowywane przez Rząd RP i fundusze strukturalne) są przyszłością mikro przedsiębiorczości w Zawidowie.
- **turystyka** - funkcja o rosnącym znaczeniu w gospodarce Zawidowa - turystyka kulturowa oparta na atrakcyjności miasta pod względem ilości zabytków, kwalifikowana (szlaki piesze, rowerowe) oraz agroturystyka oparta o walory przyrodnicze Pogórza Izerskiego i Zalewu Witka.

7. ANKIETY POGLĄDOWE

Uczestnicy debaty strategicznej w dniu 11.06.2008 r. „na gorąco” formułowali przedsięwzięcia inwestycyjne, które ich zdaniem powinny zostać zrealizowane w Zawidowie w najbliższym czasie. Uczestnicy debaty, oceniali je w skali ważności dla społeczności lokalnej i kolejności ich realizacji stosując punktację od 1 (mało istotne) do 10 pkt (najważniejsze dla Zawidowa).

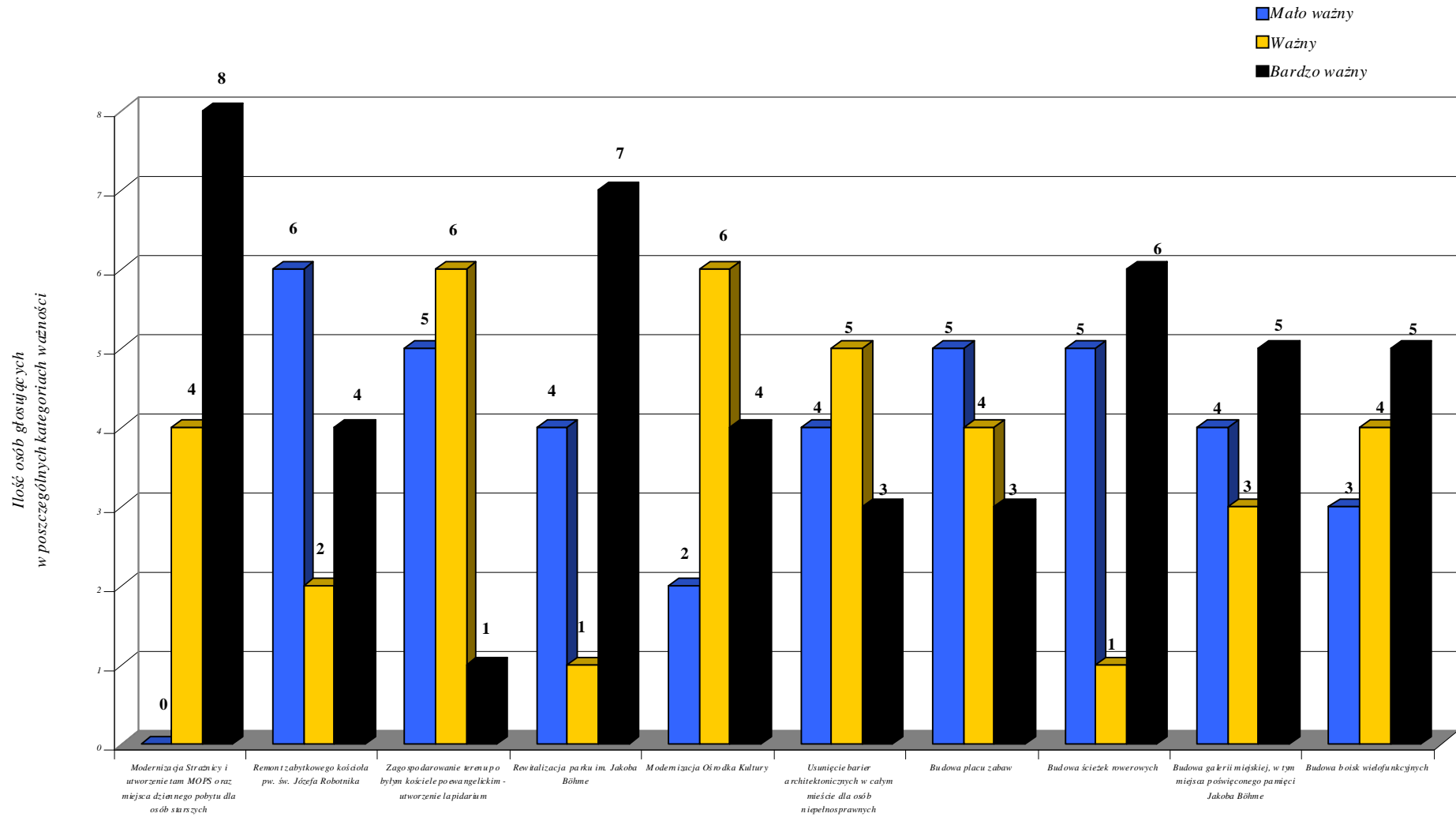
Tabela 9 Planowane przedsięwzięcia inwestycyjne miejscowości Zawidów

Przedsięwzięcia inwestycyjne	Mało ważne				Ważne					Bardzo ważne			
	1	2	3	Suma ¹	4	5	6	7	Suma	8	9	10	Suma
Modernizacja Strażnicy i utworzenie tam MOPS oraz miejsca dziennego pobytu dla osób starszych	0	0	0	0	0	1	1	2	4	1	1	6	8
Remont zabytkowego kościoła pw. św. Józefa Robotnika	4	1	1	6	0	1*	0	1	2	2	0	2	4
Zagospodarowanie terenu po byłym kościele poewangelickim - utworzenie lapidarium	3	1	1	5	2	3	0	1	6	0	0	1	1
Rewitalizacja parku im. Jakoba Böhme	1	2	1	4	1	0	0	0	1	2	1	4	7
Modernizacja Ośrodka Kultury	0	1	1	2	1	2	1	2	6	3	0	1	4
Usunięcie barier architektonicznych w całym mieście dla osób niepełnosprawnych	1	3	0	4	1	3	1	0	5	2	1	0	3
Budowa placu zabaw	2	1	2	5	0	3	1	0	4	0	0	3	3
Budowa ścieżek rowerowych	2	2	1	5	0	1	0	0	1	2	2	2	6
Budowa galerii miejskiej, w tym miejsca poświęconego pamięci Jakoba Böhme	1	1	2	4	0	3	0	0	3	1	1	3	5
Budowa boisk wielofunkcyjnych	1	1	1	3	0	1	1	2	4	1	0	4	5

¹⁾ suma wartości z kategorii oceny „mało ważne”

*liczba osób oddających głos na określoną punktację (w tym przypadku 1 osoba dała 5 punktów na przedsięwzięcie inwestycyjne „Remont zabytkowego kościoła pw. św. Józefa Robotnika”)

Wykres 2 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych wg skali ważności

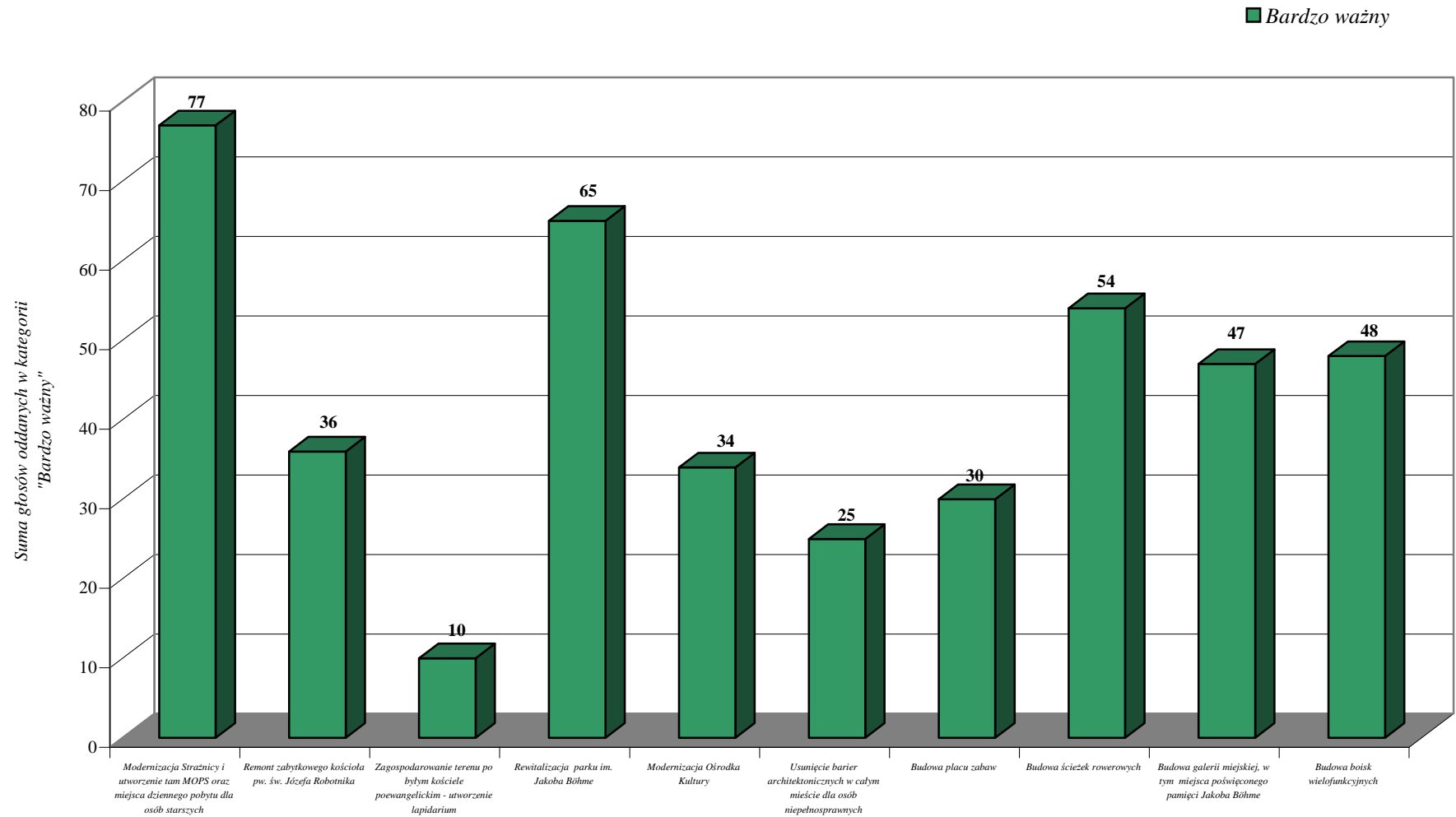

Tabela 10 Planowane przedsięwzięcia inwestycyjne miejscowości Zawidów w kategorii oceny „Bardzo ważne”

Przedsięwzięcia inwestycyjne	Bardzo ważne			
	8	9	10	Suma
Modernizacja Strażnicy i utworzenie tam MOPS oraz miejsca dziennego pobytu dla osób starszych	1	1	6	77*
Remont zabytkowego kościoła pw. Św. Józefa Robotnika	2	0	2	36
Zagospodarowanie terenu po byłym kościele poewangelickim - utworzenie lapidarium	0	0	1	10
Rewitalizacja parku im. Jakoba Böhme	2	1	4	65
Modernizacja Ośrodka Kultury	3	0	1	34
Usunięcie barier architektonicznych w całym mieście dla osób niepełnosprawnych	2	1	0	25
Budowa placu zabaw	0	0	3	30
Budowa ścieżek rowerowych	2	2	2	54
Budowa galerii miejskiej, w tym miejsca poświęconego pamięci Jakoba Böhme	1	1	3	47
Budowa boisk wielofunkcyjnych	1	0	4	48

*- suma iloczynów liczby punktów i liczby osób, np.: $8 \times 1 + 9 \times 1 + 10 \times 6 = 77$

Wykres 3 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w kategorii oceny „Bardzo ważne”

8. DIAGNOZA STANU

Diagnoza Stanu jest syntezą Raportu o Stanie miejscowości Zawidów. W diagnozie wyszczególniono najważniejsze cechy poszczególnych obszarów przyjętych do oceny oraz określenia celów i kierunków działania.

Charakterystykę obszarów cechuje wyszczególnienie ich cech w odniesieniu do miejscowości jako całości, jej zróżnicowań wewnętrznych oraz pozycji w gminie.

Poszczególnym wnioskom przyporządkowano znaki wartościujące znaczenie treści:

- (+) wartość pozytywna dla rozwoju miejscowości
- (+/-) wartość o niewielkim znaczeniu na obecnym etapie rozwoju miejscowości
- (-) wartość negatywna dla rozwoju społeczno – gospodarczego miejscowości Zawidów.

Ocenę potencjału wewnętrznego dokonano metodą analizy SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń.

GOSPODARKA

- (+/-) miejsca pracy
- (-) produkcja żywności ekologicznej
- (+/-) usługi
- (+/-) przetwórstwo rolno-spożywcze
- (+/-) liczba podmiotów gospodarczych
- (+/-) wykształcenie się procesów rozwojowych w sektorze prywatnym
- (+) struktura użytków rolnych
- (+) obszary turystyczne

SPOŁECZNOŚĆ

- (+/-) zasobność społeczeństwa
- (+) więzi społeczne
- (+) aktywność społeczna
- (+) kultura masowa
- (+/-) oświata
- (+) stowarzyszenia i organizacje pozarządowe

INFRASTRUKTURA

- (+/-) stan dróg i chodników
- (+/-) sieć wodociągowa
- (+) sieć kanalizacyjna
- (-) stopień zgazyfikowania miejscowości
- (+/-) infrastruktura sportowa i rekreacyjna
- (-) infrastruktura okołobiznesowa
- (+) stan sieci telefonii przewodowej
- (+) dostęp do Internetu
- (+/-) baza turystyczna (agroturystyczna)

9. PRIORYTETY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Hierarchizacji celów dokonano w trzech obszarach rozwoju społeczno - gospodarczego.

Dla każdego z tych obszarów wyznaczono trzy cele pierwszorzędne, bez których miejscowość Zawidów nie ma możliwości dalszego rozwoju.

Dodatkowo, jeżeli było to możliwe wskazano na trzy cele drugorzędne, które powinny znacznie przyspieszać rozwój w danym obszarze.

Na podstawie tak zhierarchizowanych celów, o których mowa w rozdziale 10. określono priorytety w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno-gospodarczego i zapisano je poniżej:

G O S P O D A R K A

Priorytetem w obszarze gospodarczym jest promocja miasta w kraju i zagranicą, jak i tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy. Działania te winny być wsparte skutecznym pozyskiwaniem środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych źródeł pozabudżetowych.

I N F R A S T R U K T U R A

Priorytetami w tym obszarze są działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury kulturalnej oraz bazy sportowo - rekreacyjnej. Priorytetem jest również podjęcie działań w kierunku rozwoju infrastruktury publicznej.

S P O Ł E C Z N O Ś Ć

Obszar społeczny za priorytetowe cele przyjął działania w kierunku organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz działania na rzecz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miejscowości. Priorytetem jest również podjęcie działań na rzecz poprawy warunków kształcenia dzieci i młodzieży.

10. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA (INWESTYCJE)

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne. Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania, a jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe lata. Działalność miejscowości Zawidów koncentrować będzie się na trzech obszarach:

- **GOSPODARKA,**
- **INFRASTRUKTURA,**
- **SPOŁECZNOŚĆ.**

Tablica celów w poszczególnych obszarach (gospodarka, infrastruktura, społeczność) uporządkowuje pod względem ważności i znaczenia dla rozwoju poszczególne zidentyfikowane cele.

Cele pierwszorzędne - w każdym z tych obszarów (trzy cele) to takie cele, bez których utrzymanie obecnego status quo (rozwoju danego obszaru) nie jest możliwe. Przewidziano, że czas realizacji tych celów z przyporządkowanymi tym celom inwestycjami powinien się zamknąć przed 2013 r.

Cele drugorzędne to cele, które w skrócie można określić jako cele prorozwojowe (ich realizacja przyspieszy rozwój danego obszaru), a czas realizacji tych celów łącznie z przypisanymi im inwestycjami może wykroczyć poza rok 2013.

Kierunki działania (**INWESTYCJE**) zmierzające do realizacji poszczególnych celów strategicznych przedstawiono poniżej każdego z celów w układzie tabelarycznym.

Jednocześnie zidentyfikowane inwestycje niezbędne do realizacji na terenie miejscowości Zawidów zhierarchizowano dla zbudowania podstaw logicznego uporządkowania celów i kierunków (inwestycji) w poszczególnych obszarach rozwoju społeczno – gospodarczego. Hierarchizacja ta poprzedza późniejsze tabele z celami i przyporządkowanymi im działaniami.

Tabela 11 Obszar strategiczny pn. „Gospodarka”

10.1. GOSPODARKA								
Cele pierwszorzędne do roku 2013								
<i>Promować miasto w kraju i zagranicą.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku skutecznego pozyskania środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych źródeł pozabudżetowych.</i>			<i>Tworzyć warunki do powstawania nowych miejsc pracy.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Promocja walorów gospodarczych miasta (wolnych terenów inwestycyjnych) dla pozyskania inwestorów.	Aktywizacja walorów kulturowo – przyrodniczych miasta dla rozwoju turystyki weekendowej i pobytowej.	Wykorzystanie przygranicznego położenia Zawidowa w celu nawiązania wielopłaszczyznowej współpracy gospodarczej.	Opracowanie dokumentacji technicznych i kosztorysowych na planowane inwestycje w Zawidowie.	Zabezpieczenie środków własnych w budżecie gminy na realizację planowanych zamierzeń w Zawidowie z udziałem środków UE.	Organizowanie szkoleń dla mieszkańców Zawidowa jako potencjalnych beneficjentów funduszy strukturalnych UE i innych źródeł pozabudżetowych.	Opracowanie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Zawidowa dla lokalizowania małej i średniej przedsiębiorczości oraz uzbrajania terenów proinwestycyjnych.	Utworzenie systemu zachęt dla rozpoczynających działalność gospodarczą w miejscowości Zawidów.	Rozbudowa infrastruktury technicznej na terenie miasta sprzyjającej nowym inwestycjom i procesom osiedleńczym.

Tabela 12 Obszar strategiczny „Infrastruktura”

10.2. INFRASTRUKTURA								
Cele pierwszorzędne do roku 2013								
<i>Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury kulturalnej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku rozwoju infrastruktury publicznej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy bazy sportowo – rekreacyjnej.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Modernizacja Strażnicy – utworzenie miejsca spotkań wielopokoleniowych (w tym budowa galerii miejskiej poświęconej pamięci Jakoba Böhme).	Modernizacja Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej.	Rewitalizacja Parku im. Jakoba Böhme, w tym poprawa stanu technicznego amfiteatru.	Rewitalizacja Starego Rynku.	Remont zabytkowego kościoła pw. św. Józefa Robotnika.	Wymiana sieci wodociągowej.	Budowa hali sportowej.	Budowa boisk wielofunkcyjnych.	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych w mieście i włączenie ich w międzynarodowy układ tras czeskich i niemieckich.
Cele drugorzędne								
<i>Podjąć działania w kierunku poprawy estetyki Zawidowa.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej.</i>			<i>Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury okołodrogowej.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Renowacja zniszczonych obiektów mieszkalnych w centrum miasta.	Zagospodarowanie terenu po byłym kościele poewangelickim – utworzenie lapidarium.	Likwidacja „dzikich wysypisk śmieci” i wyznaczenie miejsca składowania odpadów w mieście.	Remont dróg wewnętrznych na terenie miasta.	Budowa obwodnicy Zawidowa.	Poprawa stanu technicznego dróg dojazdowych do miasta.	Wymiana nawierzchni chodników.	Poprawa bezpieczeństwa na drodze wojewódzkiej np. ustawienie luster drogowych, znaków ograniczających prędkość na skrzyżowaniach z drogami lokalnymi.	Budowa parkingów w mieście.

Tabela 13 Obszar strategiczny „Społeczność”

10.3. SPOŁECZNOŚĆ								
Cele pierwszorzędne do roku 2013								
<i>Podjąć działania organizujące czas wolny dzieci i młodzieży.</i>			<i>Działać na rzecz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miejscowości.</i>			<i>Podjąć działania na rzecz poprawy warunków kształcenia dzieci i młodzieży.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Budowa placu zabaw.	Tworzenie różnych form rekreacji w oparciu o Park im. Jakoba Böhme.	Budowa kina w mieście.	Usunięcie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz w otoczeniu głównych ciągów komunikacyjnych.	Zwiększenie działań prewencyjnych (Policja +kadra nauczycielska).	Monitoring miejsc i obszarów zagrożonych przestępczością i patologiami.	Remont budynku szkoły.	Rozbudowa przedszkola.	Wyposażenie przedszkola w sprzęt rehabilitacyjny.
Cele drugorzędne								
<i>Niwelować społeczne skutki występującego bezrobocia.</i>			<i>Tworzyć warunki do zwiększenia poziomu inwestycji na terenie miasta.</i>			<i>Przeciwdziałać występującym na terenie Zawidowa patologiom społecznym.</i>		
Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)			Kierunki działania (inwestycje)		
Promowanie samozatrudnienia i prowadzenia dodatkowej działalności pozarolniczej przy funkcjonujących gospodarstwach rolnych.	Organizacja prekwalfikacji zawodowej.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców.	Wyznaczenie i przygotowanie terenów pod rozwój przemysłu i budownictwa mieszkaniowego.	Budowa i rozbudowa infrastruktury otoczenia biznesu.	Utworzenie ulg podatkowych dla potencjalnych inwestorów.	Profilaktyka wśród dzieci i młodzieży-organizacja wieczorów edukacyjnych.	Edukacja lokalnej społeczności w zakresie zniesienia agresji w rodzinie, monitoring i opieka nad rodzinami patologicznymi.	Edukacja nt. potencjalnych zagrożeń (narkomania, alkoholizm) na poziomie ostatnich klas szkoły podstawowej.

11. WYBRANY WARIANT ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW

11.1. KOMENTARZ DO WYBRANEGO WARIANTU

W poszczególnych obszarach wskazano 15 celów, które są podstawą prawidłowego rozwoju społeczno-gospodarczego miejscowości Zawidów.

Spośród wszystkich dotąd sformułowanych celów przy określaniu wariantu posłużono się sześcioma celami wybranymi jako najważniejsze bez względu na to, z jakiego obszaru pochodziły.

Dwa najważniejsze z tych sześciu celów określono mianem **celów strategicznych** dla rozwoju społeczno - gospodarczego miejscowości Zawidów.

Umownie przyjęto, że na rzecz celów strategicznych winno się wydatkować około 50% tzw. potencjału inwestycyjnego, przez który rozumie się nie tylko środki budżetu gminy przeznaczone na inwestycje, w tym na terenie miejscowości Zawidów, ale również inne pozyskane środki pozabudżetowe takie jak fundusze strukturalne, kredyty i środki partnerów prywatnych w ramach tzw. PPP.

Na **cele niezbędne** przeznaczają się pozostałe 50% tego potencjału.

Podział ten ma charakter umowny i ma podkreślić rangę poszczególnych poziomów zidentyfikowanych w wariacie celów.

W ten sposób dokonano hierarchizacji celów i w przypadku miejscowości Zawidów wybrano wariant rozwoju, którego celami strategicznymi są działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury kulturalnej oraz w kierunku rozwoju infrastruktury publicznej.

Tabela 14 Wybrany Wariant Rozwoju

CELE STRATEGICZNE	<i>Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury kulturalnej. I A</i>		<i>Podjąć działania w kierunku rozwoju infrastruktury publicznej. I B</i>	
CELE NIEZBĘDNE	<i>Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej. II A</i>	<i>Promować miasto w kraju i zagranicą. II B</i>	<i>Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy bazy sportowo – rekreacyjnej. II C</i>	<i>Podjąć działania na rzecz poprawy warunków kształcenia dzieci i młodzieży. II D</i>

12. CELE STRATEGICZNE I CELE NIEZBĘDNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA

Wariant rozwoju obejmuje 6 celów utworzonych na podstawie wcześniej zidentyfikowanych celów w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego miejscowości Zawidów. Poszczególnym zidentyfikowanym w wariacie celom przypisano kierunki działań.

CEL STRATEGICZNY – I A

Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy infrastruktury kulturalnej.

Opis kierunków działań:

1. Modernizacja Strażnicy – utworzenie miejsca spotkań wielopokoleniowych (w tym budowa galerii miejskiej poświęconej pamięci Jakoba Böhme).
2. Modernizacja Ośrodka Kultury i Biblioteki Publicznej.
3. Rewitalizacja Parku im. Jakoba Böhme, w tym poprawa stanu technicznego amfiteatru.

CEL STRATEGICZNY – I B

Podjąć działania w kierunku rozwoju infrastruktury publicznej.

Opis kierunków działań:

1. Rewitalizacja Starego Rynku.
2. Remont zabytkowego kościoła pw. św. Józefa Robotnika.
3. Wymiana sieci wodociągowej.

CEL NIEZBĘDNY – II A

Podjąć działania w kierunku rozbudowy infrastruktury drogowej.

Opis kierunków działań:

1. Remont dróg wewnętrznych na terenie miasta.
2. Budowa obwodnicy Zawidowa.
3. Poprawa stanu technicznego dróg dojazdowych do miasta.

CEL NIEZBĘDNY – II B

Promować miasto w kraju i zagranicą.

Opis kierunków działań:

1. Promocja walorów gospodarczych miasta (wolnych terenów inwestycyjnych) dla pozyskania inwestorów.
2. Aktywizacja walorów kulturowo – przyrodniczych miasta dla rozwoju turystyki weekendowej i pobytowej.
3. Wykorzystanie przygranicznego położenia Zawidowa w celu nawiązania wielopłaszczyznowej współpracy gospodarczej.

CEL NIEZBĘDNY – II C

Podjąć działania w kierunku budowy i rozbudowy bazy sportowo – rekreacyjnej.

Opis kierunków działań:

1. Budowa hali sportowej.
2. Budowa boisk wielofunkcyjnych.
3. Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych w mieście i włączenie ich w międzynarodowy układ tras czeskich i niemieckich.

CEL NIEZBĘDNY – II D

Podjąć działania na rzecz poprawy warunków kształcenia dzieci i młodzieży.

Opis kierunków działań:

1. Remont budynku szkoły.
2. Rozbudowa przedszkola.
3. Wyposażenie przedszkola w sprzęt rehabilitacyjny.

13. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

Tabela Wieloletniego Planu Inwestycyjnego zawiera przedsięwzięcia inwestycyjne, które zostały uzgodnione przez Radę Miejską i mieszkańców miejscowości Zawidów, jako propozycje do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Miasta Zawidów.

Umieszczone przedsięwzięcia zostały zaplanowane na lata 2010-2016 i będą realizowane w ramach zadań własnych gminy w oparciu o Wieloletni Plan Inwestycyjny. Kilkoro zadań zostało wskazanych do dofinansowania ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Natomiast pozostałe inwestycje sfinansowane zostaną przy udziale budżetu gminy i dostępnych funduszy pozabudżetowych.

Tabela 15 Wieloletni Plan Inwestycyjny - (wartość inwestycji w PLN)

Nazwa zadania	Nakłady całkowite	Źródła finansowania		Lata realizacji
		Środki własne	Inne	
Modernizacja Strażnicy - utworzenie miejsca spotkań wielopokoleniowych (w tym stworzenie galerii miejskiej poświęconej pamięci Jakoba Böhme	700.000,00	200.000,00	500.000,00 / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	2016
Remont zabytkowego kościoła pw. św. Józefa Robotnika	250.000,00	62.500,00	175.000,00 / Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	2010
Zagospodarowanie terenu po byłym kościele poewangelickim - utworzenie lapidarium	700.000,00	105.000,00	595.000,00 / Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	2016
Rewitalizacja parku im. Jakoba Böhme	900.000,00	400.000,00	500.000,00 / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	2010
Modernizacja pomieszczeń i zakup wyposażenia do Ośrodka Kultury i Miejskiej Biblioteki Publicznej	1.038.418,00	538.418,00	500.000,00/ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	2010

Nazwa zadania	Nakłady całkowite	Źródła finansowania		Lata realizacji
		Środki własne	Inne	
Usunięcie barier architektonicznych w całym mieście dla osób niepełnosprawnych	250.000,00	250.000,00	-	2011
Budowa placu zabaw	40.000,00	7.500,00	22.500, / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	2010
Budowa ścieżek rowerowych	250.000,00	62.500,00	187.500,00 / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	2010
Budowa boisk wielofunkcyjnych	800.000,00	300.000,00	500.000,00 / Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	2010
Rewitalizacja Starego Rynku	4.500.000,00	675.000,00	3.825.000,00 / Europejska Współpraca Terytorialna 2007-2013	2010-2011
Remont budynku szkoły	300.000,00	90.000,00	210.000,00 / Europejska Współpraca Terytorialna 2007-2013	2010-2011
Rozbudowa przedszkola	600.000,00	180.000,00	420.000,00 / Europejska Współpraca Terytorialna 2007-2013	2012-2014
Wypożyczenie przedszkola w sprzęt rehabilitacyjny	48.000,00	48.000,00	-	2010
Budowa hali sportowej	6.700.000,00	1.675.000,00	5.025.000,00 / Europejska Współpraca Terytorialna 2007-2013, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	2010-2011

Nazwa zadania	Nakłady całkowite	Źródła finansowania		Lata realizacji
		Środki własne	Inne	
Wymiana nawierzchni chodników	1.500.000,00	375.000,00	1.125.000,00 / Europejska Współpraca Terytorialna 2007-2013	2010-2014
Wymiana sieci wodociągowej	4.800.000,00	720.000,00	4.080.000,00/ Europejska Współpraca Terytorialna 2007-2013	2010-2014
Budowa obwodnicy Zawidowa	20.000.000,00	zadanie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego		2016

14. OPIS ZADAŃ WSKAZANYCH DO DOFINANSOWANIA W RAMACH DZIAŁANIA „ODNOWA I ROZWÓJ WSP” PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013

14.1. MODERNIZACJA STRAŻNICY – UTWORZENIE MIEJSCA SPOTKAŃ WIELOPOKOLENIOWYCH (W TYM UTWORZENIE GALERII MIEJSKIEJ POŚWIĘCONEJ PAMIĘCI JAKOBA BÖHME)

Obecny stan techniczny budynku wymaga podjęcia natychmiastowych działań remontowo – odtworzeniowych dla przywrócenia jego charakteru funkcjonalno - użytkowego. Działania te przyczynią się niewątpliwie do podniesienia atrakcyjności turystycznej miasta w regionie, a przede wszystkim wpłyną na poprawę warunków życia mieszkańców.

W budynku Strażnicy utworzone będą m.in. pomieszczenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pomieszczenia na galerię miejską wraz z miejscem pamięci Jakoba Böhme oraz sala komputerowa dla seniorów.

Remont Strażnicy i zagospodarowanie terenu przyległego polegać będzie na wykonaniu następujących prac związanych z:

- remontem dachu;
- wymianą instalacji elektrycznej i grzewczej;
- uzupełnieniem tynków, malowaniem ścian, wykonaniem elewacji zewnętrznej;
- wykonaniem boiska wielofunkcyjnego;
- wyposażeniem pomieszczeń budynku w meble i sprzęt komputerowy;
- wykonaniem ogrodzenia i placu zabaw.

W chwili obecnej w Zawidowie możliwość organizowania imprez sportowych (lokalnych, regionalnych i międzynarodowych) oraz szkoleń i treningów dla osób zainteresowanych sportem jest znacznie ograniczona. Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Strażnicy pozwoliłaby na rozwój różnego rodzaju zajęć, jak również organizowanie imprez o charakterze sportowym, kulturalno - edukacyjnym i rekreacyjnym nie tylko dla mieszkańców miasta, ale również regionu pogranicza polsko - czeskiego.

Projektowana inwestycja dałaby także możliwość uzupełnienia miejsc wypoczynku oraz rozwoju materialnej bazy kulturalnej i sportowej w mieście.

Łącznie koszt zadania priorytetowego będzie wynosił 700 000,00 PLN. Jego realizacja jest planowana na rok 2016. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowe określenie kosztów poszczególnych elementów inwestycji będzie możliwe dopiero po opracowaniu dokumentacji projektowej oraz kosztorysu dla przedmiotowej inwestycji.

ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA

1. Remont dachu - 150.000,00 PLN
2. Wymiana instalacji elektrycznej i grzewczej - 100.000,00 PLN
3. Uzupełnienie tynków, malowanie ścian, wykonanie elewacji zewnętrznej - 190.000,00 PLN
4. Wykonanie boiska wielofunkcyjnego - 150.000,00 PLN
5. Wyposażenie pomieszczeń budynku w meble i sprzęt komputerowy - 50.000,00 PLN
6. Wykonanie ogrodzenia i placu zabaw - 60.000,00 PLN

Łączne nakłady: 700.000,00 PLN

HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA MODERNIZACJA STRAŻNICY – UTWORZENIE MIEJSCA SPOTKAŃ WIELOPOKOLENIOWYCH (W TYM UTWORZENIE GALERII MIEJSKIEJ POŚWIĘCONEJ PAMIĘCI JAKOBA BÖHME)

Tabela 16 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Modernizacja Strażnicy”

PLN

Zakres rzeczowy	2016 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Remont dachu								150.000				
Wymiana instalacji elektrycznej i grzewczej									100.000			
Uzupełnienie tynków, malowanie ścian, wykonanie elewacji zewnętrznej										190.000		
Wykonanie boiska wielofunkcyjnego												150.000
Wyposażenie pomieszczeń budynku w meble i sprzęt komputerowy										50.000		
Wykonanie ogrodzenia i placu zabaw										60.000		

14.2. BUDOWA BOISK WIELOFUNKCYJNYCH

Przedsięwzięcie zakłada budowę ogólnodostępnego, wielofunkcyjnego boiska z syntetyczną nawierzchnią poliuretanową. Planowane boisko pełnić ma nie tylko rolę boiska szkolnego, wykorzystywanego do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, ale również terenu o charakterze sportowo – rekreacyjnym dla społeczności lokalnej. W ramach inwestycji planowane jest wykonanie nowego boiska do gry w piłkę ręczną i nożną (futsal), boiska do gry w streetball, w siatkówkę, bieżni, skoczni do skoku w dal oraz rzutki do pchnięcia kulą. Teren boiska zostanie zabezpieczony ogrodzeniem. Na płycie boiska rozmieszczone będą urządzenia sportowe w postaci: bramek do piłki ręcznej/nożnej, kosza do koszykówki oraz słupków do siatkówki. Rozmieszczenie pól boiska umożliwi jednocześnie wykorzystanie obiektu przez grupy uprawiające poszczególne dyscypliny. Pod płytą boiska zostanie wykonany drenaż rurowy.

Celem inwestycji jest poprawa warunków do aktywnego wypoczynku dla turystów i mieszkańców gminy, poprawa stanu zdrowia społeczeństwa, propagowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie poprzez sport świadomości młodych ludzi w celu wzmocnienia stopnia utożsamiania się młodzieży z obszarem oraz zahamowania migracji do regionów rozwiniętych gospodarczo.

Dzięki inwestycji wzrośnie bezpieczeństwo osób korzystających z nowego obiektu, nastąpi zmiana sposobu spędzania czasu wolnego oraz kreowania poprawnego stylu zachowania (alternatyw dla osób zagrożonych uzależnieniami). Boisko przyszkolne, o nawierzchni szutrowo-żuźlowej nie spełnia zarówno wymogów bezpieczeństwa osób z niego korzystających jak i nie jest dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zmodernizowane boiska przyczynią się do rozwoju sportu w mieście i okolicy. Powstałe tereny rekreacyjne zachęcać będą do czynnego uprawiania sportu, co w dalszej perspektywie przyczyni się do przeciwdziałania patologii (alkoholizm, narkomania) oraz poprawy stanu zdrowia całej społeczności gminy Zawidów. Realizacja projektu zapobiegnie postępującemu niszczeniu technicznej infrastruktury sportowej. Zwiększenie dostępu do nowoczesnej bazy sportowej wpłynie na poprawę wizerunku miasta i jakości życia.

Łącznie koszt zadania będzie wynosił 800 000,00 PLN. Jego realizacja jest planowana na rok 2010. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowe określenie kosztów poszczególnych elementów inwestycji będzie możliwe dopiero po opracowaniu dokumentacji projektowej oraz kosztorysu dla przedmiotowej inwestycji.

ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA

1. Przygotowanie podłoża – 38.000,00 PLN
2. Wykonanie drenażu terenu boiska – 39.500,00 PLN
3. Wykonanie podbudowy oraz nawierzchni boiska – 637.000,00 PLN
4. Wykonanie ogrodzenia boiska – 68.000,00 PLN
5. Montaż urządzeń sportowych – 17.500,00 PLN

Łączne nakłady: 800.000,00 PLN

HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA BUDOWA BOISK WIELOFUNKCYJNYCH

Tabela 17 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Budowa boisk wielofunkcyjnych” (ul. Szkolna)

PLN

Zakres rzeczowy	2010 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przygotowanie podłoża	38.000											
Wykonanie drenażu terenu boiska	39.500											
Wykonanie podbudowy oraz nawierzchni boiska	637.000											
Wykonanie ogrodzenia boiska			68.000									
Montaż urządzeń sportowych – zakończenie rzeczowe i odbiór obiektu				17.500								

14.3. BUDOWA PLACU ZABAW

Aktywność ruchowa jest czynnością warunkującą prawidłowy rozwój psychofizyczny. Zintegrowanie i wykształcenie pozytywnych postaw społecznych jest możliwe dzięki budowie placów zabaw na terenie gminy. Inicjatywa ma na celu zagospodarowanie wyznaczonych terenów pod aktywną i bezpieczną formę wypoczynku dla dzieci, stwarzając im bazę do organizowania na wolnym powietrzu zabaw i gier. Planowane jest utworzenie dwóch nowoczesnych i bezpiecznych placów zabaw na terenie gminy, które przysporzą miastu atrakcyjnego miejsca spotkań dzieci i ich opiekunów. W mieście brakuje bezpiecznych miejsc przeznaczonych dla dzieci i młodzieży. Budowa powyższych placów zabaw wyeliminuje więc miejsca (ze względu na swoje położenie) niebezpieczne dla dzieci tj. dworce, nie ogrodzone skwerki przy ulicy itp. W trosce o ich dobro i bezpieczeństwo chcemy przystosować część terenu, na którym dzieci mogłyby spędzać swój wolny czas, bowiem zabawa to istotny element w procesie rozwoju dziecka.

Podczas zabawy dzieci poznają siebie i zdobywają wiedzę na temat otaczającego je świata. To właśnie my, dorośli, mamy decydujący wpływ na rozwój dzieci i młodzieży. Naszym obowiązkiem jest zapewnienie im jak najlepszych warunków do zabawy, nabywania umiejętności społecznych i zdolności komunikacji, rozwijania osobowości i sprawności psychomotorycznej, pobudzania wyobraźni i poczucia przestrzeni. Aby móc wykształcić u dzieci i młodzieży potrzebę i nawyk aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu chcemy tworzyć miejsca, w których w sposób bezpieczny i kontrolowany przez dorosłych będą mogły bawić się, wypoczywać, współpracować i rywalizować oraz rozwijać swoją sprawność fizyczną i umysłową. Nowoczesny plac zabaw będzie przede wszystkim bezpieczne, funkcjonalne i trwałe. Wykorzystywane przez nas rozwiązania będą wykorzystywać materiały odznaczające się najwyższą estetyką i jakością. Dlatego też ważne jest zarówno to, jakie zastosuje się urządzenia, jak i to, w jaki sposób zostaną one skonfigurowane. Właściwie dobrane materiały, prawidłowe rozmieszczenie urządzeń, zastosowanie odpowiedniej nawierzchni, a także umiejętne dobranie elementów dodatkowych (takich jak ogrodzenie, ławki, kosze na śmieci, alejki, zieleń itp.) jest podstawowym warunkiem stworzenia miejsca jednocześnie bezpiecznego i atrakcyjnego. Umiejętne stosowanie rozwiązań najwyższej klasy jest gwarancją stworzenia miejsc wyjątkowych, chętnie odwiedzanych zarówno przez dzieci i młodzież, jak i opiekunów.

Poza bezpieczeństwem, funkcjonalnością i atrakcyjnością będą charakteryzować się one dużą trwałością oraz niskimi kosztami eksploatacji i bieżącej konserwacji, co sprawi, że w funkcji czasu okażą się być najlepszymi również z ekonomicznego punktu widzenia. Łącznie koszt zadania będzie wynosił 40. 000,00 PLN. Jego realizacja jest planowana na rok 2010.

ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA

1. Przygotowanie podłoża i wykonanie nawierzchni – 3.000,00 PLN
2. Wykonanie ogrodzenia placu – 10.000,00 PLN
3. Montaż urządzeń zabawowych – 27.000,00 PLN

Łączne nakłady: 40.000,00 PLN

HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA BUDOWA PLACU ZABAW

Tabela 18 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Budowa placu zabaw”

PLN

Zakres rzeczowy	2010 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przygotowanie podłoża i wykonanie nawierzchni						3.000						
Wykonanie ogrodzenia placu							10.000					
Montaż urządzeń zabawowych – zakończenie rzeczowe i odbiór obiektu							27.000					

14.4. REWITALIZACJA PARKU IM. JAKOBA BÖHME

Przedmiotem zadania jest budowa strefy wypoczynku dla mieszkańców Zawidowa i licznych turystów zagranicznych. Projekt zlokalizowany jest w centralnej, reprezentacyjnej części miasta, bezpośrednio przy szlaku Jakuba Böhme. Zamierzenie ma zapewnić powstanie podstawowej infrastruktury dla gospodarki turystycznej. Rewitalizacja parku przysporzy miastu atrakcyjnego miejsca spotkań dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Stworzona zostanie możliwość brakującej do dziś atrakcyjnej formy wypoczynku o wysokim jakościowo standardzie, a przede wszystkim wpłynie na podniesienie komfortu życia mieszkańców. Będzie to nowoczesne centrum kulturalno-rekreacyjne dla mieszkańców i turystów odwiedzających gminę. Projekt przyczyni się także do ochrony walorów krajobrazowych i powstrzyma dewastację istniejącego obiektu.

Podstawowym rezultatem projektu będzie efekt rzeczowy w postaci kompleksu rekreacyjno-dydaktycznego. Spodziewane są także następujące rezultaty: poprawa zdrowotności wśród mieszkańców poprzez stworzenie warunków do aktywnego wypoczynku i spędzania wolnego czasu oraz promocję zdrowego stylu życia, podniesienie jakości organizowanych imprez, podniesienie komfortu osób uczestniczących w organizowanych imprezach, poprawa estetyki miasta, wzrost znaczenia kulturalnego i turystycznego miasta Zawidów oraz poprawa dostępności oferty kulturalno-turystycznej osobom niepełnosprawnym.

W ramach przedmiotowego przedsięwzięcia przewidziane są następujące działania:

- budowa nowego amfiteatru w Parku Miejskim wraz z niezbędną infrastrukturą (sanitariaty, zaplecze techniczne, przyłącza wodno - kanalizacyjne i elektryczne) - 590.000,00 PLN
- montaż elementów małej architektury, montaż ławek dla widzów na przebudowanej widowni – 120.000,00 PLN
- modernizacja ciągów komunikacyjnych, dostosowująca je do potrzeb osób niepełnosprawnych, budowa alei rekreacyjnych – 100.000,00 PLN
- rekultywacja Parku Miejskiego (nasadzenia krzewów i drzew, nowa murawa) – 90.000,00 PLN

Łączne nakłady: 900.000,00 PLN

Planowana inwestycja zostanie wkomponowana w krajobraz terenu z zachowaniem bogactwa naturalnego. Dodatkowo wokół budowlanego obiektu powstaną pasy zieleni.

Łącznie koszt zadania będzie wynosił 900 000,00 PLN. Jego realizacja jest planowana na rok 2010-2011. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowe określenie kosztów poszczególnych elementów inwestycji będzie możliwe dopiero po opracowaniu dokumentacji projektowej oraz kosztorysu dla przedmiotowej inwestycji.

HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA REWITALIZACJA PARKU IM. JAKOBA BÖHME

Tabela 19 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Rewitalizacja parku im. Jakoba Böhme”

PLN

Zakres rzeczowy	2010 rok												2011 rok					
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
Budowa amfiteatru											590.000							
Modernizacja ciągów komunikacyjnych, budowa alei rekreacyjnych													100.000					
Nasadzenie krzewów i drzew, wykonanie nowej murawy															90.000			
Montaż elementów małej architektury, w tym ławek dla widzów na przebudowanej widowni - zakończenie rzeczowe i odbiór obiektu																		120.000

14.5. MODERNIZACJA POMIESZCZEŃ I ZAKUP WYPOSAŻENIA DO OŚRODKA KULTURY I MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ

Ośrodek Kultury w Zawidowie realizuje zadania w zakresie upowszechniania, animacji i utrwalania wartości historycznych, kulturalnych i artystycznych poprzez wielokierunkową działalność kulturalną. Dla sprawnego jego funkcjonowania i wykonywania zadań statutowych konieczna jest modernizacja pomieszczeń, szczególnie sali widowiskowej i biblioteki. Realizacja zadania wpłynie na poprawę jakości świadczonych usług oraz poprawę funkcjonowania obiektu, umożliwi także poszerzenie oferty kulturalno – oświatowej.

Ośrodek Kultury w ciągu roku organizuje i przeprowadza szereg imprez dla różnych grup wiekowych i różnym charakterze. Organizowane są różne imprezy okolicznościowe o znaczeniu lokalnym, regionalnym i międzynarodowym. Poza tym Ośrodek Kultury wspiera i pomaga nieodpłatnie udostępniając pomieszczenia i różnego rodzaju materiały licznym organizacjom i instytucjom. Nowa, wyższa jakość współpracy i organizacja wspólnych imprez wymusza konieczność modernizacji i ma na celu poprawę funkcjonowania instytucji kultury, a w efekcie długofalowego działania wyrównywanie dostępu do dóbr i usług kultury. Rozwiązałyby to sprawę licznych kontroli sanepidu i ciągłych nakazów remontowych. Dzięki rozbudowie i modernizacji OK ułatwiony zostanie dostęp społeczności lokalnej do podstawowej infrastruktury kulturalnej.

W ramach zadania zmodernizowane zostaną pomieszczenia Ośrodka Kultury i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zawidowie (roboty remontowe ogólnobudowlane, roboty instalacyjne elektryczne i roboty instalacyjne sanitarne) oraz zakupione zostanie wyposażenie sali widowiskowej i biblioteki (meble biblioteczne, sprzęt nagłaśniający, oświetlenie, kotary sceniczne).

Łącznie koszt zadania będzie wynosił 1.038.418,00 PLN. Jego realizacja jest planowana na rok 2010.

ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA

1. Prace ogólnobudowlane (hol parteru, sala widowiskowa, pomieszczenia biblioteczne, gospodarcze, kawiarnia) – 825.000,00 PLN
2. Wyposażenie sali widowiskowej – 181.418,00 PLN
3. Wyposażenie Miejskiej Biblioteki Publicznej – 32.000,00 PLN

Łączne nakłady: 1.038.418,00 PLN

HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA MODERNIZACJA OŚRODKA KULTURY

Tabela 20 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Modernizacja pomieszczeń i zakup wyposażenia do Ośrodka Kultury i Miejskiej Biblioteki Publicznej”
PLN

Zakres rzeczowy	2010 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Remont sali widowiskowej z zapleczem- wymiana tablicy rozdzielczej i instalacji elektrycznej, zbijanie i uzupełnianie tynków, malowanie, wymiana parkietu, wymiana wykładziny na scenie, wymiana oświetlenia, wymiana drzwi, wykonanie instalacji klimatyzacyjnej i c.o.							396.500					
Remont Miejskiej Biblioteki Publicznej – zbijanie i uzupełnianie tynków, malowanie, położenie posadzki podłogowej, wymiana drzwi									129.500			
Remont holu wejściowego, pomieszczeń gospodarczych i kawiarni – wymiana głównej rozdzielni prądu zgodnie z PN i UE, wymiana sufitu na sufit z materiałów niepalnych, zgodnie z wymogami ppoż., zbijanie i uzupełnianie tynków, malowanie, zbiecie i uzupełnienie glazury ściiennej, wymiana posadzki podłogowej, wymiana oświetlenia, wymiana instalacji sanitarnej										299.000		
Zakup wyposażenia sali widowiskowej i biblioteki (meble biblioteczne, kotary sceniczne, system nagłaśniający, monitorujący, alarmowy, oświetlenie)												213.418

14.6. BUDOWA ŚCIEŻEK ROWEROWYCH

Projekt obejmować będzie budowę ścieżek rowerowych na terenie gminy Zawidów. Gmina dysponuje dużym potencjałem społecznym i gospodarczym oraz korzystnymi warunkami środowiskowymi. Gmina nie posiada ścieżek rowerowych, których budowa przyczyni się do wzrostu mobilności zawodowej mieszkańców, zwiększenie atrakcyjności turystycznej i gospodarczej miasta oraz zachęci do rozwijania nowych form aktywności turystycznej i gospodarczej - rozwój agroturystyki, przedsięwzięć integracyjnych. W sytuacji rosnącej popularności turystyki rowerowej, istotne jest podjęcie działań zmierzających do pełnego rowerowego udostępnienia walorów turystycznych położonych wzdłuż granicy. Służyć temu powinna transgraniczna integracja polskich i czeskich lokalnych tras rowerowych.

Miasto Zawidów ze swoim malowniczym oraz przygranicznym położeniem nie posiada tras rowerowych, pomimo rosnącego zainteresowania turystyką rowerową. Zadaniem projektu będzie przygotowanie terenu pod budowę ścieżek rowerowych, uprzątniecie istniejących ścieżek nadających się na trasy rowerowe, kompleksowe oznakowanie ich, oraz przygotowanie parkingów i zatoczek dla podróżujących. Projekt zakłada zaznaczenie tras na kartach map, tablicach informacyjnych o kierunku, długości i przebiegu każdej określonej trasy. Szlak rowerowy na terenie miasta Zawidów będzie miał na celu głównie ożywienie turystyki i atrakcyjności regionu. Służyć on będzie turystycznemu zagospodarowaniu tego obszaru o słabo rozwiniętej infrastrukturze. Szlak rowerowy ma również na celu doprowadzenie do poprawy wzajemnego zrozumienia oraz poznawania się społeczności po polskiej i czeskiej stronie granicy i przyciągnięcie turystów zagranicznych. Wymiana turystów przyczyni się do realizacji takich działań jak: promocja regionu poza granicami kraju, wymiana doświadczeń, wzmacnianie więzi między regionami, korzystanie ze wspólnych obiektów i usług. Celem rozbudowy ścieżek rowerowych będzie również zachęcenie do częściowej rezygnacji z przemieszczania się samochodem, chociażby po codzienne zakupy, jak również w celach rekreacyjnych dla mieszkańców obu państw.

Projekt kierowany jest do wszystkich zainteresowanych aktywną formą spędzania wolnego czasu bez względu na wiek, płeć czy statut materialny. Budowa ścieżek rowerowych pozwoli na połączenie się z pobliskimi gminami a tym samym na zwiększenie ruchu turystycznego, rozwinięcie przedsiębiorczości z sektora turystyki, agroturystyki i turystyki weekendowej. W związku z powyższym po zakończeniu projektu będą częściowo funkcjonowały ścieżki rowerowe o znaczeniu lokalnym, z których będą korzystali nie tylko

mieszkańcy ale również inny zainteresowani turystyką rowerową w określonym przez siebie czasie.

Wybudowane ścieżki rowerowe wpłyną na podniesienie atrakcyjności pogranicza polsko-czeskiego a w szczególności przedsiębiorczości z sektora turystyki, agroturystyki i turystyki weekendowej, która stanie się pomostem umacniania kooperacji, integracji i aktywizacji podmiotów gospodarczych, administracji samorządowej i mieszkańców pogranicza. Rozwój turystyczny gminy spowoduje większe zaangażowanie mieszkańców w nowe projekty dotyczące rozwoju miasta. Oznakowanie oraz dbałość o zabytki przyczyni się do ochrony dziedzictwa kulturowego. Popularność aktywnego wypoczynku sprawi, że ścieżki rowerowe staną się zaczątkiem wzmożonej eksploracji turystycznej naszych czeskich sąsiadów.

Łącznie koszt zadania będzie wynosił 250 000,00 PLN. Jego realizacja jest planowana na rok 2010. Należy jednak zaznaczyć, że szczegółowe określenie kosztów poszczególnych elementów inwestycji będzie możliwe dopiero po opracowaniu dokumentacji projektowej oraz kosztorysu dla przedmiotowej inwestycji.

ZBIORCZE ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA

1. Wytyczenie ścieżek rowerowych – 3.000,00 PLN
2. Przygotowanie podłoża i wykonanie nawierzchni – 195.000,00 PLN
3. Wykonanie miejsc postoju rowerowych wraz z zamontowaniem urządzeń umożliwiających odpoczynek – 30.000,00 PLN
4. Oznakowanie pionowe i poziome wytyczonych ścieżek – 22.000,00 PLN

Łączne nakłady: 250.000,00 PLN

HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY ZADANIA BUDOWA ŚCIEŻEK ROWEROWYCH

Tabela 21 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Budowa ścieżek rowerowych”

PLN

Zakres rzeczowy	2010 rok											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wytyczenie ścieżek rowerowych						3.000						
Przygotowanie podłoża i wykonanie nawierzchni								195.000				
Wykonanie miejsc postoju rowerowych wraz z zamontowaniem urządzeń umożliwiających odpoczynek									30.000			
Oznakowanie pionowe i poziome wytyczonych ścieżek										22.000		

15. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW

Tabela 22 Harmonogram wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Zawidów

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedłożenie Planu Odnowy Miejscowości Zawidów przedstawicielom Rady Miejskiej	Burmistrz	Marzec 2010
2. Uchwalenie Planu Odnowy Miejscowości Zawidów przez Radę Miejską	Rada Miejska	Marzec 2010
3. Zatwierdzenie Planu Odnowy Miejscowości Zawidów na Sesji Rady Miejskiej	Rada Miejska	Marzec 2010
4. Zamieszczenie Planu Odnowy Miejscowości Zawidów na stronie internetowej miasta	Burmistrz	Marzec/ Kwiecień 2010
5. Opracowanie dokumentacji technicznych ze szczególnym uwzględnieniem projektów i zadań mogących uzyskać wsparcie z funduszy strukturalnych	Burmistrz	Do roku 2013
6. Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z harmonogramem przyjętym w WPI	Burmistrz, Rada Miejska	Do roku 2015

16. MONITOROWANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW

Tabela 23 Harmonogram monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Zawidów

ZADANIE	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
1. Przedkładanie raportów z przebiegu realizacji projektów i zadań zamieszczonych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym	Rada Miejska	Co sześć miesięcy począwszy od miesiąca marca 2010 roku na ręce przedstawicieli Rady Miejskiej
2. Ocena realizacji WPI	Rada Miejska	Przed sesją absolutoryjną każdego roku
3. Organizacja debat strategicznych z udziałem osób tworzących wcześniej program dla oceny jego aktualności.	Rada Miejska	Raz na dwa lata

* - Ze względu na zmieniającą się sytuację społeczno – gospodarczą na skutek zdarzeń wcześniej nieprzewidywalnych lub z innych ważnych powodów Plan Odnowy Miejscowości Zawidów może zostać skorygowany w każdym z jego rozdziałów, o ile wniosek z uzasadnieniem złoży jeden z członków Rady Miejskiej na ręce Przewodniczącego Rady Miejskiej. Wniosek taki Przewodniczący Rady Miejskiej poddaje procedurze uchwalania i zatwierdzania przez Radę Miejską.

17. PUBLIC RELATIONS PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ZAWIDÓW

Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości Zawidów pośród przyszłych beneficjentów, wykonawców i decydentów opierać się będzie o trzy formy komunikacji:

- Internet
- Prasa lokalna i centralna
- Promocja i reklama bezpośrednia

Internet będzie głównym dostawcą informacji o Planie Odnowy Miejscowości Zawidów. W witrynie internetowej Miasta Zawidów zostanie utworzona podstrona poświęcona Planowi Odnowy Miejscowości Zawidów z zamieszczonym dokumentem w plikach pdf.

Internet służyć będzie również komunikacji pomiędzy bezpośrednio odpowiedzialnym za wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Zawidów (Urzędem Miejskim w Zawidowie), a zainteresowanymi podmiotami samorządowymi, biznesowymi i organizacjami pozarządowymi.

Prasa lokalna i centralna służyć będzie jedynie upowszechnianiu informacji w różnych kręgach potencjalnych beneficjentów i wykonawców Planu Odnowy Miejscowości Zawidów o istnieniu takiego dokumentu i sposobie jego monitorowania i wdrażania, kierując do źródła informacji, jakim będzie Internet.

Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do wybranych, potencjalnych wykonawców, inwestorów zidentyfikowanych na podstawie analizy przedsięwzięć inwestycyjnych zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Zawidów.

Powyższa promocja i reklama polegać będzie na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości.

18. WYKAZ TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1 Miejscowość w statystyce	12
Tabela 2 Struktura gruntów według klas bonitacyjnych w m. Zawidów	12
Tabela 3 Struktura procentowa ludności w gminie miejskiej Zawidów	15
Tabela 4 Struktura ekonomiczna ludności w gminie miejskiej Zawidów.....	15
Tabela 5 Struktura prowadzonej działalności gospodarczej	16
Tabela 6 Struktura gospodarstw rolnych.....	17
Tabela 7 Bezrobotni według wykształcenia w gminie miejskiej Zawidów w latach 2006-2007	18
Tabela 8 Stopa bezrobocia w %	18
Tabela 9 Planowane przedsięwzięcia inwestycyjne miejscowości Zawidów	45
Tabela 10 Planowane przedsięwzięcia inwestycyjne miejscowości Zawidów w kategorii oceny „Bardzo ważne”.....	47
Tabela 11 Obszar strategiczny pn. „Gospodarka”	53
Tabela 12 Obszar strategiczny „Infrastruktura”	54
Tabela 13 Obszar strategiczny „Społeczność”	55
Tabela 14 Wybrany Wariant Rozwoju.....	57
Tabela 15 Wieloletni Plan Inwestycyjny - (wartość inwestycji w PLN).....	60
Tabela 16 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Modernizacja Strażnicy”.....	65
Tabela 17 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Budowa boisk wielofunkcyjnych”	68
Tabela 18 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Budowa placu zabaw”.....	71
Tabela 19 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Rewitalizacja parku im. Jakoba Böhme”	74
Tabela 20 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Modernizacja Ośrodka Kultury”.....	76
Tabela 21 Harmonogram rzeczowo – finansowy zadania „Budowa ścieżek rowerowych”	79
Tabela 22 Harmonogram wdrażania Planu Odnowy Miejscowości Zawidów	80
Tabela 23 Harmonogram monitorowania Planu Odnowy Miejscowości Zawidów	81
Rysunek 1 Położenie Zawidowa w powiecie zgorzeleckim	11
Wykres 1 Liczebność ludności miejscowości Zawidów w latach 2001 – 2007.....	14
Wykres 2 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych wg skali ważności	46
Wykres 3 Hierarchizacja planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych w kategorii oceny „Bardzo ważne”	48